

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 48 nummer 4
22 november 2021
tweewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

PB-PP B 02817
BELGIË/NL-BELGIQUE

De jongeheer wil niet meer

*Meer erectie-
stoornissen
bij jongeren*

**KU Leuven-personeel
jarenlang onderbetaald**

**Ook Diergeneeskunde
krijgt toelatingsexamen**

**In een rolstoel door
Leuven: niet zo simpel**

Hoofdredacteur Tijs Keukeleire **Redactiesecretaris** Jan Costers **Eindredacteur** Marie Coppens **Redacteur beeld** Miette, Anastasia Arnhold **Redacteur opinie** Basil Claeys **Redacteur onderwijs** Elien Stouten **Redacteur sociaal** Jasper Snoeys **Redacteur student** Manon Cools **Redacteur internationaal** Arno Faggio Del Giglio **Redacteur cultuur** Lisa De Witte **Redacteur onderzoek** Sjereno Cörvers **Redacteur KU Leuven** Kasper Nolle **Verantwoordelijke navraag** Wolf France **Verantwoordelijke evenementen en groepsgevoel en welzijn** Lore Meesters, Elise Nizette **Verantwoordelijke Instagram** Jolien Vandoorne

Eindredactie Elien 'Gratis koffie/thee in de aula's en bibs (tijdens de wintermaanden)' D'hoore, Lisa 'Verplichte lessen "sociaal decorum op treinen" invoeren' De Witte, Joanna 'Verbod je vingers (of nek) te kraken op openbare plaatsen' Wils, Pascal 'Een lief voor iedereen die al meer dan een jaar single is en stilletjesaan wanhopig wordt' Beyer, Arno 'Mensen die schrijven in boeken in de bib martelen met een judaswieg' Faggio Del Giglio, Tijs 'Veto een nieuwe website geven' Keukeleire, De Echte 'verplicht rechts op de roltrap staan' Miette, Sjereno Cörvers, Elien 'Slechte chauffeurs uit het verkeer halen' Stouten, Jasper Snoeys, Manon Cools, Vincent De Vocht, Thomas 'Verplicht voor werkgever om binnen 48 uur uitsluitel te geven na sollicitatie' Maes, Wolf France, Jolien 'Het recht op een personal opruimgoeroe met dans en muziek ter motivatie' Vandoorne, Anastasia Arnhold, Simen Verberckmoes, Marie 'Een achtste weekdag om te chillen en boeken te lezen' Coppens **Vormgeving** Jan Costers **Cover** Miette, Jan Costers **Schrijvers** Elien Stouten, Wolf France, Pascal Beyer, Alex 'Afschaffen Leuvens verbod om aan bomen en struiken te schudden (Art. 84 Politieereglement)' Vancoppenolle, Jasper Snoeys, Joanna Wils, Jasper Roorda, Arno Faggio Del Giglio, Elien D'hoore, Manon Cools, Anna Claes, Jolien Vandoorne, Giel 'Treinconducteurs en postbodes vervangen door golden retrievers' Bosmans, Lore Meesters, Marie Braam, Laura 'Minions' Laman, Cosima Bas, Mirre Verhoeven, Anna Neyens, Marie Coppens, Lisa De Witte, Thomas Maes, Maud 'Apart voetpad voor trage wandelaars/treuzelaars (slenterpad)' Reekmans, Jan Costers, Tijs Keukeleire, Sjereno Cörvers, Margot Winters, Joachim Hoste, Bruno De Waele, Simon 'Verbod op aaneensluitende lessen zonder middagpauze' Tibo, Kasper 'Gratis katjes voor iedereen!' Nolle **Illustratoren** Freya 'Recht op een middagdutje' Caris, Celine Vandeweghe, Marike Aerts, Charlotte Van Gucht, Anastasia Arnhold, Paula Runiewicz, Jeremy Van Weyenbergh **Fotografen** Miette, Bavo Nys, Laure Guldentops, Jan Costers, Lisa De Witte, Arne Sonck, Wolf France, Marie Coppens **KU Leuven** Kasper Nolle, Pascal Beyer, Marie Coppens, Thomas Maes, Jan Costers, Joanna Wils

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze redactievergadering op donderdag om 20u in 's-Meiersstraat 5, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag: 'Welke maatregel zou de overheid mogen invoeren om het leven aangener te maken?'

opinie

Splinter: Grensagenten moeten geen universiteitje spelen **4**

Het brandend archief: Studenten zijn meer dan enkel zuiplappen **22**

dossier

Werknemers van de KU Leuven worden al jaren onderbetaald **5-7**

student

Trekt een pilletje hem recht: toename erectiestoornissen bij jongeren **9-11**

Quivr komt met nieuwe functionaliteiten **11**

onderwijs

Interview met onderwijscoördinator Dylan Couck **12-14**

Toelatingsproef Diergeneeskunde moet overvolle aula's oplossen **15**

Remediëringstraject Bio-ingenieurswetenschappen in de maak **16-17**

sociaal

Leuven maakt kans op Europese toegankelijkheidsprijs **18-19**

beeld

Beeldpagina **20-21**

internationaal

Eindsprint voor de eerste Europese joint-bachelor **23**

Vrouwen nemen de Amerikaanse universiteiten over **24**

Europese Commissie gebruikt onderzoeksgeld als politieke pasmunt **25**

onderzoek

Hogescholen hebben universiteiten nodig om geld te krijgen **26-27**

Frank De Winne: 'Ruimtevaart is een uitdagend domein' **28-29**

cultuur

Hoe klimaatvriendelijk is onze kunst? **30-31**

CulTip **30-32**

Concertorganisator INUIT viert driejarig bestaan **32**

Cultureel kleur bekennen op TikTok **33**

ook dat nog

Sjarels crypto **8**

KU Leuven **38-39**

lees online verder op veto.be

EDITORIAAL

Met de broek op de enkels

Inderdaad, er staat een naakte penis op onze cover. En hoewel de helft van de bevolking met zo'n exemplaar in de broek rondloopt, voelen we toch de nood om onszelf te verdedigen voor die keuze. Omdat men zou kunnen opperen dat we met opzet mensen willen schofferen. Omdat men zou kunnen zeggen dat het onfatsoenlijk is. Omdat het iets is 'dat je gewoon niet doet'.

Terwijl het uiteindelijk gewoon een afbeelding is van een doodnormaal doordeweeks lichaamsdeel dat bijna iedereen op deze aardkloot al heeft aanschouwd. De tijd dat we elkaar giechelend dergelijke foto's toonden in biologieboeken zou eigenlijk al ver achter ons moeten liggen – maar zelfs bij volwassenen blijft er een schroom heersen rond (zowel het mannelijke als vrouwelijke) geslachtsorganen.

Artikels in de media over mannelijke genitaliën worden steevast vergezeld door een ludieke afbeelding van een komkommer of banaan, al dan niet omhuld door een condoom. Alsof we nooit volwassen genoeg zijn om een geslachtsdeel te zien. Of misschien omdat we onze jeugd niet willen 'bezoedelen' met dergelijke beelden.

Maar waarom reageren we heftiger op een (niet-erect) penis dan op pakweg een oor of een kleine teen? Een dokter proest het niet uit wanneer een patiënt zijn broek laat zakken. Waarom doen wij dat als maatschappij dan wel?

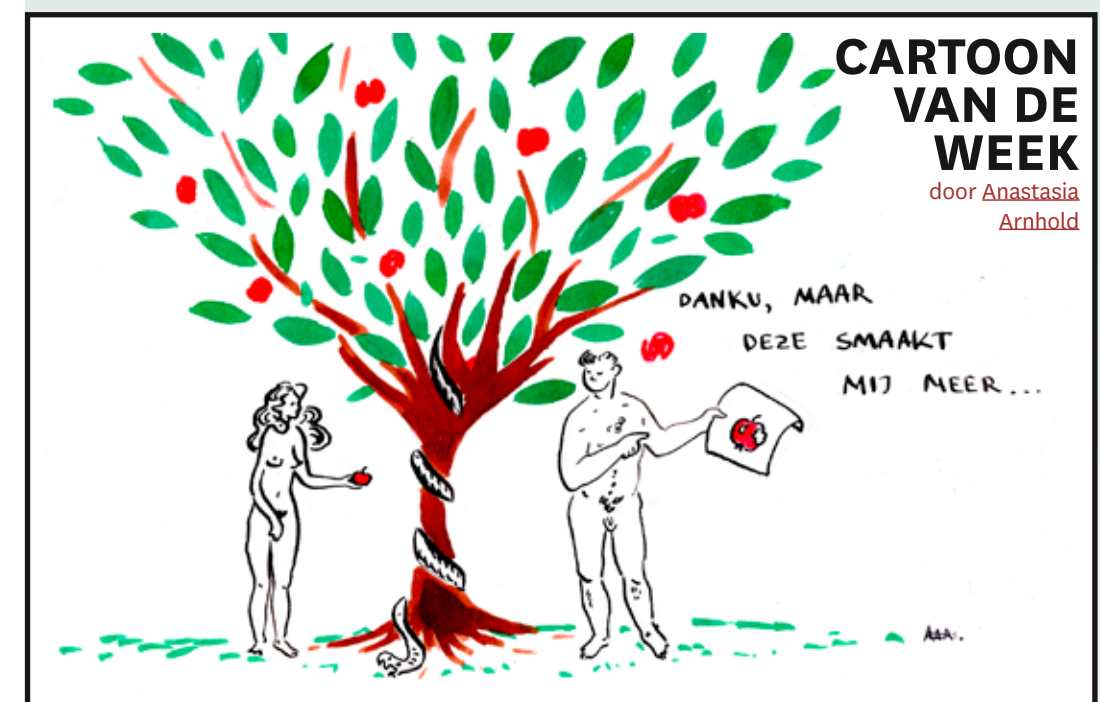
Het artikel over erectiestoornissen (*p. 9-11*) vertelt ons dat die niet enkel lichamelijk zijn, maar vaak ook psychologisch. Om die problematiek aan te pakken, moeten we er op een serieuze manier over kunnen praten. En dat gaan we niet verwezenlijken door te kijken naar komkommers of bananen.

Even was er op onze redactie getwijfeld om te werken met een illustratie, of de afbeelding van een gebeeldhouwde fallus – maar dan zouden we net meewerken aan het taboe dat nog steeds heerst. Vandaar onze keuze voor deze imperfecte, maar realistische penis.

Zo hopen we niet alleen dat taboes te doorbreken rond geslachtsdelen, en een probleem als erectiestoornissen bespreekbaarder maken, maar mannen ook een hart onder de riem steken. Een kleine *reminder* dat ze zich niet moeten spiegelen aan de knots die in de gemiddelde pornovideo wordt bovengehaald, maar tevreden kunnen zijn met hoe ze geschapen zijn.

Dat kan al een eerste stap zijn naar het verhelpen van (psychologische) problemen met de penis. Dat is de insteek van onze cover. En we hopen dat de aangehaalde problematiek niet uit de weg wordt gegaan uit gêne of misnoegdheid van het beeld daarbij. Dat zou pas lullig zijn.☺

Jan Costers is redactiesecretaris. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door Anastasia Arnhold

Grensagenten moeten geen universiteitje spelen

Een helder kader voor de controle op visumstudenten ontbreekt. Dat zet de deur open voor wantoestanden. Bovendien is een grenspolitie die academische kennis van studenten test, niet wenselijk.

door [Thomas Maes](#)

Op een warm welkom kon de Congolese student Junior Masudi niet rekenen. Hij mocht starten aan de Waalse Universit  Catholique de Louvain (UCL), maar bij zijn aankomst in België besloot de grenspolitie hem te arresteren. Een 17-daagse opsluiting en pogingen tot repatriëring volgden. Achteraf bleken de redenen voor zijn opsluiting ongegrond. Slechte communicatie en een weinig transparante grenscontrole leidden tot absurde toestanden.

De grenspolitie besloot Junior te arresteren vanwege twijfels over zijn academische kwaliteiten en de uitbetaling van het inschrijvingsgeld aan de UCL. Maar UCL-studenten krijgen nog maandenlang de tijd om het volledig inschrijvingsgeld te betalen. Ook kon de UCL bevestigen dat de inschrijving wel degelijk in orde was. Die tweede reden oogt dus wankel.

Ook de eerste reden doet, onder andere in het parlement, de wenkbrauwen fronsen. De zaak toont dat de grenspolitie de academische kennis van studenten test. De antwoorden van zo'n ondervraging kunnen zelfs meespelen in een beslissing tot uitzetting.

Internationale studenten vinden als nooit tevoren de weg naar België. Duidelijkheid over hoe de grenscontrole beslist welke studenten binnen mogen is dan ook essentieel voor zowel universiteit als student. Toch is het niet bekend welke criteria de grenspolitie hanteert om studenten te weigeren. Staatssecretaris Mahdi liet weten dat dit geval per geval beoordeeld wordt, maar hulde zich verder in stilte.

De zaak Junior toont dat je geweigerd kan worden, zelfs al heb je een universitair inschrijvingsbewijs en een geldig visum op zak. Wat is dan exact doorslaggevend om binnengelaten te worden? Als een transparante procedure ontbreekt, kunnen wantoestanden en willekeur de kop opsteken. Dan is het moeilijk om je overtuigend te verdedigen tegen aantijgingen van structureel racisme.

De grenspolitie mag bij visumstudenten controleren of ze wel naar België komen om te studeren. Alleen, recent blijkt die controle niet meer enkel een check van de benodigde documenten, maar ook een toets van academische kennis in te houden.

Daar wringt het schoentje. Academische kennis is de beginvoorwaarde voor een studentenvisum. Het is niet wenselijk dat de grenspolitie die opnieuw in vraag stelt, en legaal gezien onduidelijk of dat wel mag.

Academische kennis wordt een eerste keer nagekeken door de onderwijsinstelling, wanneer die beslist of een student zich mag inschrijven. Bij de KU Leuven controleren zo wel zes mensen of de kwalificaties van solliciterende studenten niet frauduleus zijn. Daarna controleert ook het bureau studenten van Dienst Vreemdelingenzaken nog eens of de academische kwalificaties in orde zijn. Pas dan kan er een visum komen.

Het is niet duidelijk of de grenspolitie zelfs de expertise heeft om academische kennis te evalueren

Toch kan de grenspolitie dat oordeel (rond academische kennis) nog *overrulen*. Dat is verbluffend, zeker omdat het niet geweten is of de grenspolitie de expertise heeft om academische kennis te evalueren. Duidelijkheid daarover is dringend nodig.

Ook qua communicatie lijkt een en ander fout te zitten. Universiteiten en het bureau studenten van de Dienst Vreemdelingenzaken zijn geoefend in het bekijken van toelatingscriteria. Overleg met een van hen had de opsluiting van Junior misschien kunnen vermijden.

Wat was het mooi geweest als de zaak Junior leidde tot een opheldering van het mandaat van de grenspolitie, een scherpere controle op hun werking en een Dienst Vreemdelingenzaken die communicatief  n transparant is. Helaas, voorlopig is het resultaat enkel een nodeloze zeventiendaagse opsluiting. 

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet noodzakelijk de mening van de redactie.

KU Leuven betaalt personeel jarenlang onder wettelijke minima

Het verloningsbeleid van de KU Leuven voldoet niet aan de Vlaamse regelgeving. Vakbonden trekken aan de alarmbel, compensaties kunnen de KU Leuven duur komen te staan.

door [Kasper Nollet](#), [Simon Tibo](#) en [Tijs Keukeleire](#)

De KU Leuven betaalt een deel van haar administratief en technisch personeel (ATP) al jarenlang structureel te weinig, zo blijkt uit onderzoek van *Veto*. Startende werknemers worden er een of meer treden lager betaald dan wat wettelijk is toegestaan.

Een besluit van de Vlaamse regering koppelt de verloning aan het vereiste diploma van een functie. Maar in de functie-indeling van de KU Leuven starten beginnende werknemers in bepaalde functies consequent een graad te laag. Dat is een achterstand die personeelsleden hun volledige carrière niet inhalen.

Illegale ingroeigraden

De overtreding is vorig academiejaar ontdekt door de socialistische vakbond ABVV, ook al bestaat de regelgeving al sinds 2000. De vakbonden eisen onmiddellijke rechtzetting voor de personeelsleden die nu onderbetaald worden. Onder-tussen zou elke gedupeerde werknemer naar de Arbeidsrechtbank kunnen trekken om zijn gelijk te bepleiten en een schadevergoeding te eisen.

In een verregaand scenario zouden de kosten voor de universiteit tot in de miljoenen kunnen oplopen

Maar de vakbonden willen ook een collectieve retroactieve schadevergoeding bespreken. In een verregaand scenario zou dat miljoenen kunnen kosten voor de universiteit. De onderhandelingen verlopen moeizaam. Indien ze falen, overwegen de vakbonden om de sociale inspectie in te schakelen, of zelfs een bezoek aan de arbeidsrechtbank.

Vlaamse regelgeving

De verloning van het ATP is volgens de Vlaamse regelgeving onderverdeeld in vier niveaus op basis van het vereiste diploma. Functies met mastervereiste zitten zo in niveau A en functies met bachelorvereiste in niveau B.

Niet iedereen in hetzelfde niveau krijgt hetzelfde loon: universiteiten mogen volgens de wet differentiëren in graden. In niveau B kan je belanden in verloningsgraad 4, 5 of 6. In niveau A is dat graad 7 tot 13.

'De KU Leuven devalueert de diploma's die ze zelf uitreikt'

[vakbonden](#)

De KU Leuven heeft binnen dat kader een eigen systeem ontwikkeld, waar de verloningsgraden zijn herverpakt in 'functieklassen'. Functies in eenzelfde functieklassen worden geacht even zwaar te zijn en worden dus ook gelijk verlonend.

Elke functieklassen heeft een ingroeigraden, om de job te leren kennen. Wie de functie onder de knie heeft, wordt gepromoveerd naar een modale graad en bij exceptionele werkprestaties kan je voor de hoogste functies in een seniorgraad belanden.

Wat is er mis?

Het schoentje knelt bij de ingroeigraden. Voor sommige functies behoort die verloningsgraad tot een lager diploma dan waarin de functie is ingedeeld. De KU Leuven zelf haalt aan dat die ingroeigraden niet volwaardig zou zijn, en dat personeel daar niet volgens het wettelijk kader verlonend moet worden. Maar dat klopt niet volgens professor arbeidsrecht Alexander De Becker (UGent): 'De ingroeigraden moet absoluut binnen dat besluit passen.'

'Tevens devalueert die ingroeigraden de diploma's die de KU Leuven zelf uitreikt', klinkt het bij de vakbonden. Er wordt gevraagd om het denkniveau van een master, maar als een master zich aanmeldt, wordt deze toch als 'te licht' bevonden om de job meteen naar behoren uit te voeren. Dat terwijl de KU Leuven zelf instaat om de kwaliteit van die masters te garanderen. 'Dat staat uiteraard nog volledig los van de totale onwettigheid van het systeem.'

Veto onderzocht enkele vacatures van de KU Leuven die niet stroken met de wet. De structurele overtredingen doen zich op dit moment voor bij de laagstbetaalde master- en bachelorjobs.

Waar is de regeringscommissaris?

Het verloningsdossier wordt nu al negen maanden behandeld op het sociaal overleg. Het blijft een raadsel hoe de structurele overtredingen jarenlang door niemand opgemerkt zijn gebleven.

In principe is de regeringscommissaris belast met het toezicht op de toepassing van Vlaamse regels aan de KU Leuven. De regeringscommissaris wenste niet te reageren zolang het dossier lopen-de was. Ook minister Weyts wenste bij monde van zijn woordvoerder nog niet te reageren om het sociaal overleg niet verder te bemoeilijken. Andere universiteiten lijken wel helemaal in orde met de toepassing van de wettelijke minima, zo blijkt uit een rondvraag van het ABVV.

Het blijft een raadsel hoe de structurele overtredingen jarenlang door niemand opgemerkt zijn gebleven

Normaal gezien moet de KU Leuven jaarlijks berichten over de toepassing van de regelgeving

in haar jaarverslag, maar ze liet dat volgens de vakbonden keer op keer na. Sinds de sociale partners het dossier hebben aangebracht, wordt er onderhandeld over verdere stappen. De vakbonden bereikten al dat er geen nieuwe vacatures meer worden uitgeschreven die niet conform de wetgeving zijn.

'Als je op voorhand bekend maakt dat een master vereist is, dan moet je de mensen ook daarna verlonen'

Alexander De Becker, professor arbeidsrecht UGent

Daarnaast vragen ze dat iedereen die op dit moment in een illegale graad zit, wordt overgezet. Ze willen dat er nagedacht wordt over nieuwe carrièrepaden in de klassen waar de overtreding zich voordoet. Ook moet het gesprek gevoerd worden over retroactieve schadevergoedingen voor gedupeerden.

KU Leuven hult zich in stilte

Zowel rector Luc Sels als het hoofd van de personeelsdienst en de algemeen beheerder van de universiteit wensden geen reactie te geven zolang het dossier behandeld wordt op het sociaal overleg. Uit communicatie binnen het sociaal overleg

blijkt echter dat het standpunt van de KU Leuven al wat voeten in de aarde heeft gehad.

Het beleid twijfelt zoals gezegd aan de volwaardigheid van de ingroeigraad. Ze beargumenteren daarnaast dat een job niet verloond dient te worden op basis van diploma, maar eerder op de inhoud van de job. 'Maar als je op voorhand bekend maakt dat een master vereist is, dan moet je de mensen ook daarna verlonen', reageert De Becker.

De uitdrukking van de loonkosten in rekeneenheden gebeurt niet gradueel maar in sprongen

De universiteit heeft blijkbaar wel overwogen om werknemers in een niet-conforme graad over te plaatsen naar een hogere graad, maar ze heeft hier een zwabberkoers afgelegd. Mogelijk spelen financiële motieven mee.

Financiële perikelen voor faculteiten

Wat kan die financiële impact dan zijn voor de KU Leuven om de overtreding recht te zetten? Een moeilijk te beantwoorden vraag, zeker als er ook over schadevergoedingen op langere termijn wordt gesproken.

Wel is het zo dat aan de KU Leuven personeelskosten worden uitgedrukt in zogenaamde 'rekeenheden'. Zo'n rekeeneheid staat op dit moment voor ongeveer 60.000 euro. Faculteiten en diensten krijgen een zak met rekeneenheden waarmee ze hun interne begroting opmaken.

De uitdrukking van die loonkosten in rekeneenheden gebeurt niet gradueel maar in sprongen. Een ATP'er tot in graad 6 staat zo bijvoorbeeld voor 1 rekeeneheid. ATP'ers vanaf graad 7 maken echter een sprong van 1 naar 1,5 rekeneenheden. Op die manier kunnen de faculteiten en diensten volgens het goedhuisvaderprincipe hun begroting op orde proberen te houden.

Over de gehele universiteit zou het waarschijnlijk gaan om honderden gedupeerden over de jaren heen

Dat heeft tot gevolg dat er voor veel faculteiten en diensten grote onvoorziene kosten zouden kunnen bijkomen. Per verkeerd ingeschaald personeelslid in 'bachelorgraad' 6 dat in graad 7 zou moeten zitten zou het dan gaan om omgerekend 30.000 euro. Wanneer dat niet past binnen hun

rekeenehedenbegroting en er overconsumptie is, heeft dat boetes tot gevolg en is het een last die kan worden doorgerekend naar toekomstige begrotingen.

Daar begint het echter pas bij: veel personeelsleden zijn in het verleden gestart in een te lage graad. Hun geaccumuleerde inkomensverlies kan erg hoog oplopen voor de universiteit. Zeker als je zou zeggen dat hun vertraagde carrièrepad hen tot vandaag in een te lage graad zet.

'Gedupeerde werknemers kunnen voor de arbeidsrechtbank hun gelijk bepleiten'

Alexander De Becker, professor arbeidsrecht UGent

Over de gehele universiteit zou het waarschijnlijk gaan om honderden gedupeerden over de jaren heen. Dat terwijl veel faculteiten nu al in financieel woelig water zitten. De vraag rijst of het verloningssysteem van het ATP niet nodeloos complex is gemaakt de voorbije jaren.

Structureel in de fout

Masterfuncties moeten volgens de wet minstens het loon van graad 7 krijgen en bachelor-

functies minstens van graad 4. Maar er zijn twee KU Leuven-klassen waar de ingroeigraad vaak te laag is voor het diploma. Daardoor zal ook een promotie minder sterk uitvallen.

Ook voor het impliciete loonverlies geleden in de jaren erop kan schadevergoeding geëist worden

Neem nu het fictieve voorbeeld van Jan. Jan reageert op een vacature waarvoor een master vereist is. Jan moet dus in het niveau van de master worden ingedeeld (niveau A). Maar als hij belandt in de laagste functieklasse waarin een master kan zitten (functieklasse 6), start hij zijn carrière in ingroeigraad 6. Dat terwijl hij als master minstens graad 7 zou moeten krijgen.

Naast die structurele fout in het systeem van de KU Leuven, vinden er regelmatig ad-hoc-overtredingen plaats. Het gaat dan om eenmalige vacatures die zijn uitgeschreven waarbij de verloning te laag is voor het vereiste diploma. Die zijn een pak moeilijker om op te sporen – ook de universiteit zelf heeft geen zicht op de problematiek.

Waar in de structurele casussen de getroffen personeelsleden één graad te laag verloond wer-

den, kan dat in de ad-hocgevallen oplopen tot twee of soms zelfs drie graden lager dan de wettelijke minima.

Gevolgen

'Gedupeerde werknemers kunnen voor de arbeidsrechtbank hun gelijk bepleiten', bevestigt De Becker. 'Zij kunnen dan een schadevergoeding krijgen voor het geleden loonverlies, zowel direct als indirect doordat de lagere startpositie een hogere promotie in de weg stond.'

In het fictieve voorbeeld van Jan kan hij na één jaar toch gepromoveerd worden naar de modale graad 7, een legale graad dus. Volgens de KU Leuven gebeurt dat in 50% van de gevallen binnen minder dan 14 maanden. Jan blijft hier enkele jaren in zitten en hoort dan dat hij gedurende één jaar te weinig betaald is. Hij stapt naar de arbeidsrechtbank en kan schadevergoeding vragen voor het jaar loonverlies dat hij in graad 6 zat.

Jan kan daarnaast ook beargumenteren dat hij die promotie verdiende. Als hij meteen in de juiste graad gestart was, had hij nu in modale graad 8 gezeten. Ook voor het loonverlies geleden in de jaren erop kan Jan dus schadevergoeding eisen. Er wordt gezweet in het rectoraat.☺

Wat de KU Leuven fout doet

1 Een besluit van de Vlaamse regering legt vast dat ondersteunend personeel loon moet krijgen naar het vereiste diploma van hun job.

Niveau C Secundair onderwijs		Niveau B Bachelor			Niveau A Master		
3	4	4	5	6	7	8	9 ...

2 Binnen een niveau mag de universiteit het loon differentiëren. Hoe hoger de graad, hoe hoger het loon.

3 De KU Leuven werkt met een eigen classesysteem. Je start in de ingroeigraad, in dit geval dus 7.

INGROEI MODAAL SENIOR
KU Leuven-klasse K5

INGROEI MODAAL SENIOR
KU Leuven-klasse K6

4 Voor K6 starten personeelsleden in een ingroeigraad die nog hoort bij het bachelorniveau. Voor functies met een mastervereiste is dat illegaal.

© Tijs Keukeleire

EDITORIAAL

KU Leuven, rijk op de kap van haar medewerkers

Onze alma mater staat er financieel goed voor. Dat is altijd al zo geweest, tot grote nijd van haar collega-universiteiten. Hoe dat komt? De KU Leuven is de grootste en ze heeft het financieringssysteem naar haar hand gezet, zo zeggen de andere universiteiten. 'Zorgvuldig bestuur', noemt de KU Leuven het zelf.

Dat 'zorgvuldig bestuur' heeft een duister kantje, zo achterhaalde een onderzoek van Veto. De KU Leuven betaalt al jaren een deel van haar administratief en technisch personeel te weinig. Een serieuze wetsovertreding.

De universiteit is een paar maanden geleden gestopt met nieuwe illegale vacatures uit te schrijven. Dat is nogal wies: wat ze deed, was illegaal. Maar wat met een schadevergoeding voor al wie in de foute verloningsschaal zit of heeft gezeten? De universiteit beseft al snel dat de kosten hoog zouden oplopen. Het overleg met de vakbonden loopt moeizaam.

Dat is beschamend voor de universiteit met de diepste zakken. Het ziet ernaar uit dat alle andere Vlaamse universiteiten de regelgeving wel volgen. Zelfs een universiteit als de VUB, die in financieel woelig water zit, zou aan de regels voldoen.

De grote vraag in dit dossier: hoe is het zover kunnen komen? Vakbond ABVV is vorig academiejaar pas achter de fout gekomen. Waar was al die jaren de regeringscommissaris? Het is hun specifieke taak om toe te kijken op de naleving van Vlaamse regelgeving.

De KU Leuven maakt het geen enkel controleorgaan makkelijk, met haar ontzettend complexe structuur voor het ondersteunend personeel. Wie weet is er wel echt sprake van onwetendheid: een fout waar de KU Leuven met al haar juridische experts jarenlang over heeft gekeken.

Maar in dat geval: waarom legt de KU Leuven zo'n zwabberkoers af over mogelijke compensa-

ties? Sommige van de gebruikte argumenten zijn ronduit gênant. Het sociaal overleg is al maanden bezig en er is geen einde in zicht.

De universiteit klopt zich graag op de borst dat ze door nauwgezet financieel beheer moeiteloos een gebouw als het Quadrivium kan financieren, of de kothuur kan verminderen in volle coronacrisis, of nieuwe kan ruimtes kopen op de peperdure vastgoedmarkten van Antwerpen en Brussel.

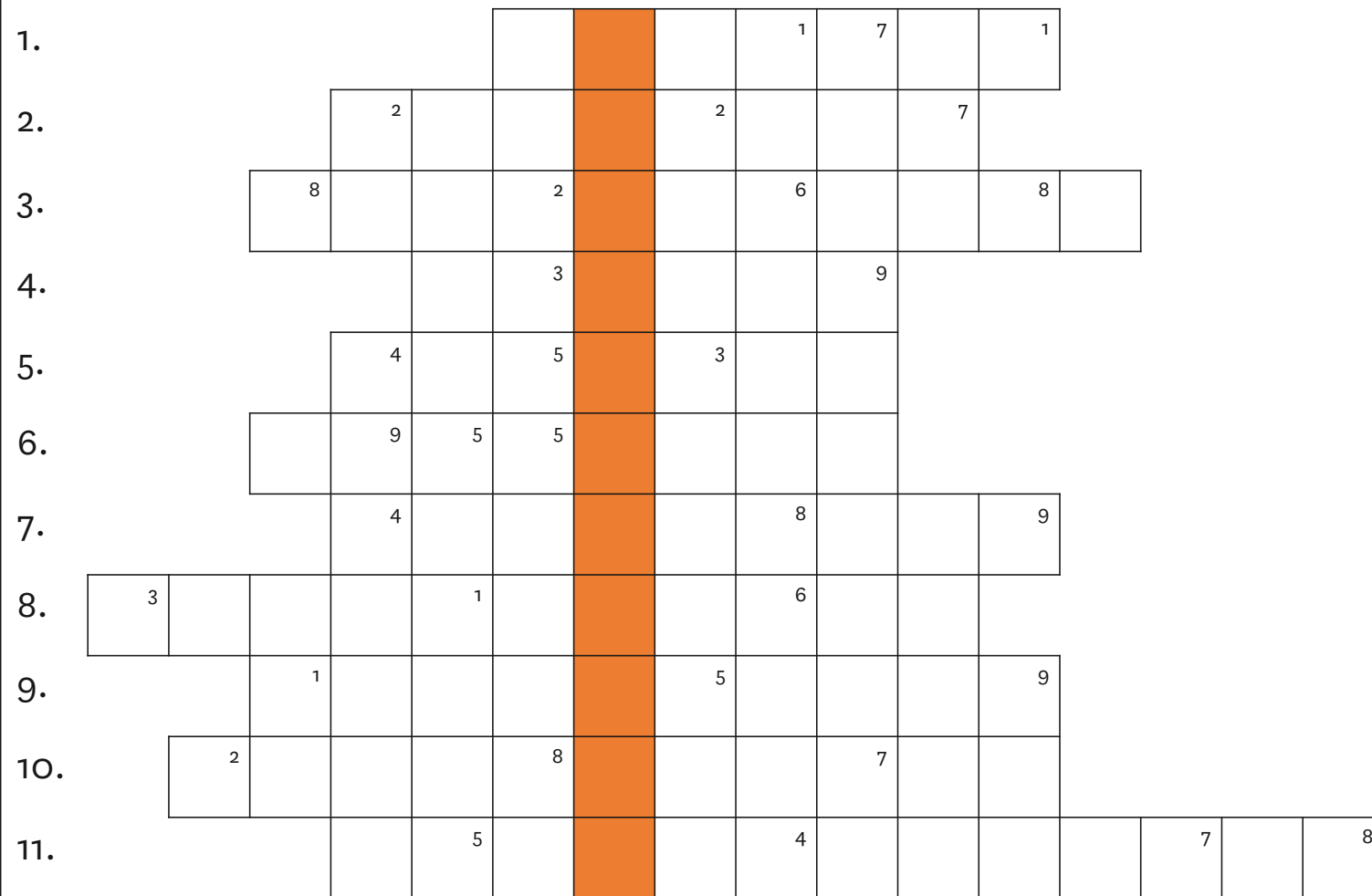
Die verwezenlijkingen smaken nu wrang. De prijs blijkt betaald door onze studieloopbaanbegeleiders, examenplanners en onderwijsondersteuners.☺

Tijs Keukeleire is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Sjarels Crypto

1. Drinkvod (7) 2. Kleine diner (8) 3. Snelheid van het heeal (11) 4. Man die geboren is na Jezus (6)
5. Geestelijke die op eieren zit (7) 6. Hinderende holte (8) 7. Literaire hoofstad (9) 8. Carnivorisch sa-
voureren (11) 9. Engels zakje voor je geslacht (10) 10. Vriend fiksen (11) 11. Blowende vrijgezel (13)

Oplossingen van vorige editie: 1. Halloween, 2. Kotengages, 3. Reybrouck, 4. Raamerhaal, 5. Fabuleus 6. Landbouwkring, 7. Tikkerfje, 8. Uithollen, 9. Trappist, 10. Angstzweet, 11. Versnacht, 12. Conservatief Middenwoord: Werdeldklasse

Trekt een pilletje hem recht?

Uit onderzoek blijkt het aantal erectiestoornissen bij jongeren toegenomen te zijn. Het probleem blijkt niet 'daar beneden' te zitten, maar tussen de oren.

door [Elien D'hoore](#) en [Manon Cools](#)

Twintig jaar geleden had een kleine vijf procent van de populatie onder de 35 jaar al eens problemen om een erectie te krijgen en te behouden. Een recente studie, gevoerd door het UZ Antwerpen (UZA) en de UAntwerpen, toont aan dat het percentage vandaag oploopt tot twintig à dertig procent.

Dat is een opmerkelijke toename, waarin problematisch pornogebruik een belangrijke rol lijkt te spelen. Toch is het niet nodig om massaal aan de alarmbel te trekken. De focus moet namelijk verlegd worden naar het seksuele plezier. *Veto* sprak met Paul Enzlin, klinisch seksuoloog en hoofd van het Interfacultair Instituut voor Familiale en Seksuologische wetenschappen.

Penispaniek

Hoewel het confronterend kan zijn, is een erectieprobleem allesbehalve abnormaal. Dat zien we ook in cijfers uit een online enquête die door *Veto* werd verspreid. Het gaat over personen met een penis tussen de 18 en 25 jaar. Vijftig procent van de 329 respondenten hebben al een eens moeite gehad bij een erectie krijgen en behouden tijdens seksuele betrekkingen.

'Mensen stellen een consultatie bij de seksuoloog uit tot gemiddeld vijf jaar'

[Paul Enzlin](#), klinisch seksuoloog en hoofd Interfacultair Instituut voor Familiale en Seksuologische wetenschappen

Wil dat zeggen dat vijftig procent te maken heeft met een erectiestoornis? Uiteraard niet. Wanneer we het grote handboek der psychiaters – de *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders 5* (DSM 5) – erbij nemen, worden er drie criteria naar voren geschoven: het niet kunnen krijgen van een erectie, het niet kunnen volhouden van een erectie tot op het einde van de seksuele bevrediging en/of het gebrek aan hardheid. 'Een of meerdere van deze criteria moeten ge-

durende zes maanden voorkomen', licht Paul Enzlin toe. 'Bovendien moet de persoon er last van hebben. Zo zijn er mensen die geen erecties krijgen en dat geen probleem vinden, omdat er ook andere manieren van vrijen zijn.'

Het lijdenscriterium – het feit dat je er last van hebt – is dus een belangrijk aspect. Vaak gaat dat gepaard met schaamtegevoelens en het idee dat er iets mis is. Enzlin vertelt dat mensen met eerder welke seksuele dysfunctie daarom een consultatie bij een seksuoloog uitstellen tot gemiddeld vijf jaar.

'Langdurig gebruik van medicatie kan ervoor zorgen dat je minder vertrouwen krijgt in je eigen kunnen'

[Paul Enzlin](#), klinisch seksuoloog en hoofd Interfacultair Instituut voor Familiale en Seksuologische wetenschappen

'Vaak zijn het vrouwen die pijn hebben bij het vrijen en denken dat het erbij hoort', gaat Enzlin verder. Bij erectiestoornissen is het wellicht anders. 'Iedereen weet dat je naar de huisarts kan gaan om een pilletje te krijgen dat erecties verbetert.'

Het blauwe pilletje

Dat "pilleke" komt echter niet zonder gevolgen en kan je niet vergelijken met een Dafalgan nemen om de hoofdpijn te verzachten. Vroeger moesten patiënten nog een diagnostisch proces ondergaan, waarbij dokter nagingen of de erectiestoornis een lichamelijke of psychologische oorzaak kende. Dat kwam vooral

omdat er toen enkel – val niet flauw – spuitjes bestonden, die geïnjecteerd werden in de zwellichamen van de penis.

'Die werking werd stopgezet door de intrede van medicatie zoals Viagra', verklaart Enzlin. 'De pillen doen hun werk bij zowel lichamelijke als psychische problemen.' Toch licht de seksuoloog toe dat je het probleem beter bij de wortels aanpakt. Langdurig gebruik van de medicatie kan ervoor zorgen dat je minder vertrouwen krijgt in je eigen kunnen.

Onzekerheid kan ervoor zorgen dat het de eigen opwindings tegenhoudt door voortdurend te checken waar die erectie nou blijft. Ook bij de bedpartners kunnen er twijfels ontstaan, vertelt Enzlin: 'Als jouw partner zegt: "ik wil wel met jou vrijen, maar je moet daarvoor eerst een pilletje nemen." dan vraagt die persoon zich misschien af of ze wel voldoende zijn om jou op te winden.'

SPONSORED BY

BOCCONE

Stuur een e-mail met je naam en de oplossing die je in de middenkolom hebt gevonden voor 5 december naar crypto@veto.be en maak kans op een van de

Waardebonnen van 25 euro van Boccone!

Welkom bij de Quivr-generatie!

De nieuwe functie van Quivr houdt je op de hoogte van komende evenementen die georganiseerd worden door studentenverenigingen. Weer een reden minder om Facebook te raadplegen.

door [Manon Cools](#)

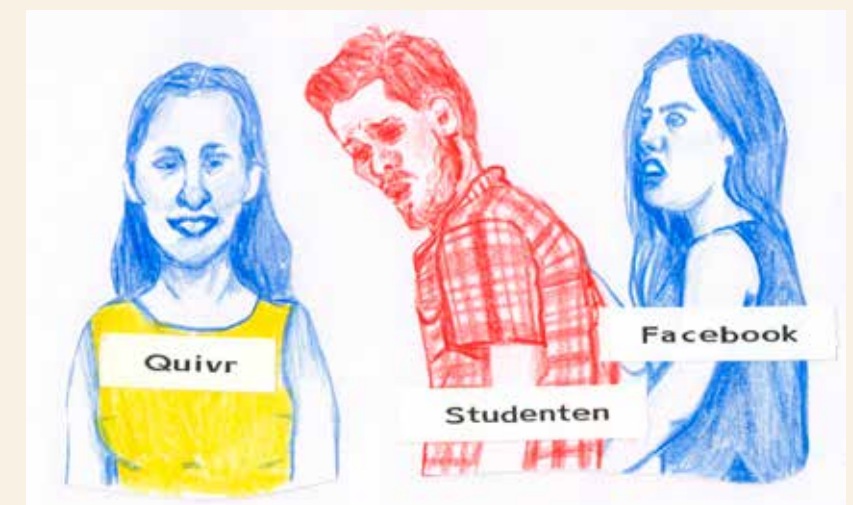
Begin dit academiejaar lanceerde de studentenapp Quivr in samenwerking met de Leuvense studentenkoepel (LOKO) een nieuwe functie. 'Het idee om een evenementenfunctie te ontwikkelen sleept al een aantal jaren aan', vertelt Bo Kleynen, verantwoordelijke van Quivr. 'Tijdens een interne beleidsdag gingen we over de stand van zaken en dachten we: oké, we gaan ervoor.'

Toegankelijker dan Facebook

Het ontstaan van Quivr dateert van 2014. Drie studenten burgerlijk ingenieur vonden Toledo maar onhandig en verzonnen een alternatief: KULApp. Dat deden ze tijdens de hackathon, een jaarlijks evenement waarbij deelnemers in teamverband zo snel mogelijk een prototype van een app moesten ontwikkelen.

Vanaf 2015 gaat het aantal gebruikers van Facebook naar beneden

De KULApp werd al snel omgedoopt tot Quivr. De makers wilden duidelijk maken dat de applicatie onafhankelijk is van de KU Leuven, zodat ook studenten buiten die onderwijsinstelling gebruik zouden maken van de app. De pioniers waren vanaf het begin erg toekomstgericht met betrekking tot hun product. Het doel was meer dan de student informeren: de ingenieurs wilden het toegankelijker maken dan Facebook, want 'daar vind je niets in terug'.

© Charlotte Van Gucht

De resultaten van onze bevraging geven aan dat een erectieprobleem bij twee op drie gevallen ligt aan faalangst en/of niet (voldoende) opgewonden zijn. Voor die kwaaltjes zijn alternatieve oplossingen vaak effectiever op lange termijn, zegt de professor: 'Je zou je hoofd tijdens het vrijen eigenlijk moeten uitzetten. Natuurlijk moet je wel nadenken over veilige seks en consent.'

De lockdown zorgde ervoor dat veertig procent van de jongeren met een penis meer naar porno keek

Daarnaast duidt veertig procent aan dat de oorzaak van impotentie ligt bij drank-en ander druggebruik. Enzlin bevestigt dat onder invloed 'rijden' geen goed idee is.

Fantasie en pornografie

De helft van de respondenten in onze *survey* geeft aan dat ze meermaals per week naar porno kijken. Twintig procent kijkt er dagelijks naar, nog eens twintig procent wekelijks. De lockdown zorgde ervoor dat veertig procent van de respondenten meer naar porno keek dan voorheen. Niet verrassend natuurlijk, aangezien het moeilijker was om bedpartners tegen te komen op de Oude Markt.

Uit de cijfers blijkt ook dat de reden om naar porno te kijken niet sterk wijzigde gedurende de lockdown: de voornaamste reden blijft om opwindende gevoelens versterken, gevolgd door masturberen om te ontspannen of uit verveling. Professor Enzlin beaamt deze resultaten: 'Porno wordt gemaakt om mensen op te winden. Als je

wil masturberen, is het een gemakkelijke bron om die opwinding te vinden. Verveling, maar ook stressreductie zijn redenen waarom mensen ernaar kijken.'

Problematisch pornogebruik gaat niet over de frequentie, maar vooral over de reden waarom iemand porno kijkt

Porno is dus geen boosdoener... tot op het moment dat het gebruik problematisch wordt. Dat verband is ook gebleken uit recent onderzoek van het UZA en UAntwerpen.

Professor Enzlin heeft dat als klinisch seksuoloog al waargenomen in zijn praktijk: 'Ik zie wel een aantal mensen die omwille van overdreven of problematisch pornogebruik in de sukkel geraken. Daardoor zien ze de seksuele beleving met hun partner als minder opwindend of interessant. Dat uit zich dan zodanig in erectiestoornissen.'

Problematisch pornogebruik gaat niet over de frequentie, maar vooral over de reden waarom iemand naar porno kijkt: als je problemen hebt met kijkgedrag inperken, je niet kan masturberen zonder, je het doet uit eenzaamheid... Pornografie opwindender ervaren dan de reële seksualiteit wordt ook gelinkt met erectieproblemen.

'Als je kritisch kijkt naar de resultaten gaan de percentages zakken'

[Paul Enzlin, klinisch seksuoloog en hoofd Interfacultair Instituut voor Familiale en Seksuologische wetenschappen](#)

In onze bevraging zagen we een lichte stijging van 6,7% in het aantal erectiestoornissen post-lockdown. Dat hangt echter niet onlosmakend samen met problematisch pornogebruik. Beiden kunnen zich ook als problemen op zich voordoen.

Milde hardheid?

Vanwaar komt de stijging van erectiestoornissen bij jongeren dan die UZA en de UAntwerpen vaststelden? Professor Enzlin vertelt waar het schoentje knelt: 'Er is meer weet van het pilletje, en dat zorgt ervoor dat mensen sneller de stap zetten naar hulpverlening. Er is ook meer openheid rond seksualiteit en dat maakt het ook een stuk toegankelijker. Maar of er nu precies een stijging is in het aantal erectiestoornissen, daar ben ik niet van overtuigd.'

Het is voornamelijk de gebruikte schaal die de wenkbrauwen doet fronsen, legt Enzlin uit: 'Wanneer men zich richt op een erectiele disfunctie (ED) wordt er in het onderzoek gebruik gemaakt van de IIEF (International Index of Erectile Function). Die schaal stelt aan de hand van bepaalde scores of er sprake is van milde, gematigde of ernstige ED.'

'Je mag het mij proberen uitleggen, maar ik begrijp dat niet goed', lacht de seksuoloog. 'Ik weet niet wat een "milde" erectiestoornis is. Zwelt je penis dan maar voor tachtig procent? Betekent een ernstige ED dat je penis helemaal plat blijft? Als je kritisch kijkt naar de resultaten gaan de percentages zakken.'

Zo zie je inderdaad dat het aantal mensen met een ernstige ED slechts 0,2% is. Het cijfer stijgt aanzienlijk als je de milde en gematigde cases daarbij optelt. Ook in de DSM 5 wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de 'ernst' van het erectieprobleem, omdat het er in de realiteit weinig toe lijkt te doen.

De IIEF is vooral een schaal waarmee je de effectiviteit van erectiebevorderende medicatie kan evalueren. Maar als je diezelfde aanpak toepast op erectiestoornissen, zal dat mogelijks leiden tot een overschatting van het probleem. Volgens professor Enzlin zijn er financiële motieven gemoeid: 'Veel van dit soort onderzoeken worden gedaan onder invloed van commerciële doeleinden. Je moet natuurlijk een markt creëren.'

Ook hier is de inclusie van het lijdenscriterium belangrijk volgens de seksuoloog: 'De vraag of mensen van hun erectiestoornis last hebben, wordt niet gesteld. Als ze dat wel doen, zien we die prevalentiecijfers ongelofelijk dalen.'

Prestatie boven plezier

De studie legt daarnaast ook bloot dat er een overdreven focus bestaat op het verband tussen erecties (en penetratie) en de mannelijke seksualiteit. Enzlin stemt daarmee in: 'In

onze cultuur wordt mannelijkheid en vrouwelijkheid op een bepaalde manier gedefinieerd: mannen zijn de jagers en vrouwen het prooi. Dat geeft dan ook een beeld van hoe seksualiteit moet zijn. Je wordt dan wel erg onderuit gehaald als je weet dat je een erectiestoornis hebt.'

'Seks is nooit af; het is een leerproces'

[Paul Enzlin, klinisch seksuoloog en hoofd Interfacultair Instituut voor Familiale en Seksuologische wetenschappen](#)

De seksuoloog roept daarom op om minder te focussen op de erectie zelf en een zoektocht te starten naar wat opwinding genereert. Vooral in interactie met een partner; of dat nu iemand is die je ophaalt op de Oude Markt, of iemand waarmee je al jaren mee samen bent.

Porno kan een goede inspiratiebron zijn om te ontdekken wat je leuk vindt. Het blijft echter belangrijk om fantasie en realiteit van elkaar te scheiden. Niet alle vrouwen vinden het, bijvoorbeeld, fijn om geslagen te worden of sperma in het gezicht te krijgen. Het is goed om uit te zoeken wat je samen wil creëren op seksueel vlak.

Enzlin maakt de vergelijking met eten: 'Je kan naar McDonalds of Burger King gaan en daar een snelle hap nemen. Of je kan naar een gastronomisch restaurant gaan. Je hebt twee keer gegeten, maar het is twee keer anders. Bij seksualiteit is dat hetzelfde. Je kan een kwartier voordat je naar de les gaat nog snel even vrijen, maar je kan er ook een hele nacht van maken.'

'Seks is nooit af; het is een leerproces. Denk vooral aan wat je zelf graag wil, en probeer het dan te realiseren met je partner op zo'n manier dat je allebei beter wordt.'^o

'Het hoger onderwijs had sterker gestaan door gezamenlijk te communiceren tijdens de eerste golf'

Na drie jaar laat Dylan Couck de Vlaamse Vereniging van Studenten achter zich. We hebben het over zijn ervaring als bestuurder en studentenvertegenwoordiger en blikten vooruit naar de toekomst.

door [Wolf France](#) en [Elien Stouten](#)

© Wolf France

Dylan Couck was drie jaar bestuurder bij VVS, de Vlaamse Vereniging van Studenten. Voordien was hij actief als studentenvertegenwoordiger aan de UGent. Nu doet hij als doctoraatsstudent en assistent onderzoek naar hoger onderwijsrecht. Daarnaast is hij student Opleidings- en Onderwijswetenschappen aan de UAntwerpen. We interviewden hem over zijn loopbaan als studentenvertegenwoordiger en bestuurder, en vroegen hem naar zijn kijk op de toekomst van studentenvertegenwoordiging en haar organisaties.

Eigen ervaringen

Hoe kijk jij terug op jouw carrière in het vertegenwoordigingslandschap?

Dylan Couck: 'Ik voel vooral heel veel dankbaarheid voor de kansen die er zijn geweest, voor de mensen met wie ik heb samengewerkt, voor de gesprekken die er zijn geweest. Die zaken hebben mij uitgedaagd na te denken over mijn eigen ideeën over het onderwijs en de uitdagingen die er zijn. Studentenvertegenwoordiging – zeker bij een organisatie als VVS – draait om teamwork met zowel het medebestuur als de medewerkers en de lokale studentenraden.'

'Ik heb mij weinig "maar" student gevoeld aan de onderhandelingstafel'

'In het algemeen ben ik zeer tevreden over wat ik in die periode heb kunnen doen. Ook al gaat het soms om kleine dingen. Ik heb alles gedaan in de overtuiging dat het goed was voor de student. Op zich houd ik er een gevoel van bescheiden trots aan over.'

Is er iets waar je in het bijzonder enorm trots op bent?

'Ik kan geen dossier noemen, want veel zaken zijn gestart of nog lopende, of zullen nooit afgerond zijn. Waar ik met heel veel plezier op terugkijk, is de manier waarop het Vlaams niveau met onderwijsactoren discussieert en hoe er zo ideeën kunnen uitgewisseld worden. Dat kan uiteindelijk eens heftig zijn, maar dat gevoel blijft nadien niet hangen. Er is heel veel ruimte voor nuance en verschillende overtuigingen.'

'Ik heb het altijd belangrijk gevonden om terug te koppelen naar de studenten'

'Ik heb mij weinig "maar" student gevoeld aan de onderhandelingstafel. Er is heel veel erkenning voor de rol van studentenvertegenwoordigers, zowel binnen de instellingen als daarbuiten.'

Zijn er specifieke dossiers waarvan je het toch moeilijk vindt om ze los te laten?

'Sommige van die dossiers zullen nog terugkeren via mijn mandaten binnen de Vlaamse Onderwijsraad of in de VLIR (*Vlaamse Interuniversitaire Raad, red.*) die ik nog namens VVS opneem. Het is niet dat alles waar ik mee bezig ben geweest plots weg is en ik er niet meer mee in aanraking zal komen, maar wel in mindere mate.'

'Er zijn wel dossiers die ik ga "missen". Alles rond studievoortgang en oriëntering bijvoorbeeld, dat zijn dossiers waar ik als bestuurder Onderwijs nauw bij betrokken ben geweest.'

Er liggen daar nog zoveel mogelijkheden waar ik graag nog aan mee zou werken. Ik ben zeer benieuwd waar men deze legislatuur zal landen met die dossiers.'

Heb je soms de noodzaak gevoeld om terug te koppelen naar de brede studentenpopulatie die buiten het systeem van studentenvertegenwoordigers valt?

'Ik heb het altijd belangrijk gevonden om terug te koppelen naar de studenten, het is uiteindelijk wel voor hen dat we het doen. Je moet als vertegenwoordiger weten dat hetgeen je doet in lijn ligt met de wil of belang van de studenten, twee zaken die trouwens niet altijd gelijk lopen. Wanneer dat het geval is, is het niet evident om je positie te bepalen.'

'Of en in welke mate je terugkoppelt hangt ook af van dossier tot dossier. Sommige zaken zijn dermate technisch of gedetailleerd dat het weinig zin heeft. Andere zaken zijn zo fundamenteel, dat ik het bijna verplicht vind om als studentenvertegenwoordiger die terugkoppeling te organiseren.'

'Bevragingen blijven een uitdaging'

'Soms is het ook gewoon noodzakelijk om een hele brede groep te horen om standpunten te kunnen voeden, om beter zicht te hebben op wat studenten denken en willen. Daarnaast hangt ook het af van de fase van het beleidsproces waarin je je bevindt. Soms vragen dossiers in een voorbereidende fase discretie. Daar moet je dan mee leren omgaan zonder je achterban uit het oog te verliezen.'

Op welke manieren heb je geprobeerd om hen te bereiken?

'We hebben een aantal keer een grote bevragingen georganiseerd, zoals onlangs rond mentaal welzijn. Zulke bevragingen werden via sociale media, de studentenraden en via andere kanalen en organisaties verspreid.'

'In een dossier waar ik zelf aan gewerkt heb, en misschien ben ik op dat dossier wel het meeste trots, bevroegen we studenten Verpleegkunde. We hebben toen expliciet met die studenten, de opleidingen en de hogescholen samengewerkt om de bevragingen tot bij de studenten te krijgen. Op die manier hebben we veel meer studenten bereikt dan we als VVS zelf ooit hadden gekund. Die respons lag op ongeveer 20% van de beoogde populatie, waar ik tevreden mee ben, maar dat is ook geen cijfer om van achterover te vallen.'

'Bevragingen blijven een uitdaging. Het maakt je standpunten niet per se minder valide wanneer je het niet doet, maar het moet een doel blijven om zo veel mogelijk studenten te bereiken en te betrekken om zo goed mogelijk voorbereid terug naar het beleid te keren.'

Relatie VVS en studentenraden

Je bent zowel studentenvertegenwoordiger bij de UGent als bij VVS geweest. Hoe heb je zelf de relatie tussen VVS en studentenvertegenwoordigers uit de verschillende studentensteden ervaren?

'Die is sterk veranderd. Ik heb VVS over een periode van ondertussen zes jaar meegemaakt. Het eerste jaar was het jaar waarin twee grote studentenraden, die van de universiteiten van Antwerpen en Leuven, beslist hadden uit VVS te stappen. Dat is voor VVS als organisatie het begin van een heel moeilijke periode geweest.'

'Ik denk dat VVS toen een dieptepunt gekend heeft, met heel veel spanningen tussen studentenraden en VVS. Een aantal studentenraden en -vertegenwoordigers stonden toen zelf heel kritisch tegenover VVS en waren niet altijd constructief. Dat zijn geen verwijten, ik ben dat zelf ook geweest.'

'Je kan niet met iedereen overeenkomen of hetzelfde denken, maar dat hoeft niet per se te leiden tot botsingen of ruzies'

'De afgelopen drie à vier jaar is de relatie wel gekanteld. VVS heeft het geluk gehad sterke besturen en medewerkers te hebben. Studentenraden zagen daardoor ook in dat VVS geen "vijand" was, maar een partner. We hebben geleerd dat VVS een platform kan zijn om als vertegenwoordigers samen te werken. Dat zorgt ervoor dat je op Vlaams niveau die rol van belangenvertegenwoordiger kan opnemen en met één stem kan wegen op het beleid.'

Je bent kritisch voor de beslissing van de Antwerpse en Leuvense studentenraden om VVS te verlaten. Kan je die beslissing desondanks begrijpen?

'Ik was toen nog heel nieuw bij VVS en kan dus zeker niet alle nuances meenemen in mijn oordeel. Wat sowieso heeft meegespeeld, en daar komt het heel vaak op neer, zijn spanningen tussen personen die uitdraaien op spanningen tussen organisaties.'

'Ergens is dat menselijk, je kan niet met iedereen overeenkomen of hetzelfde denken. Maar dat hoeft niet per se te leiden tot botsingen of ruzies. Je moet durven openstaan voor andere meningen en tot op zekere hoogte compromis.'

'Ik snap waarom bepaalde zaken gebeurd zijn, maar ik heb geen begrip voor hoe alles gelopen is, zeker niet in de jaren nadien. Ik denk dat de gesprekken nadien lang niet altijd eerlijk verlopen zijn. Veel van de argumenten die terugkwamen, sloegen vaak op zaken die ondertussen al achterhaald en aangepast waren.'

'Ik heb veel respect voor wat Stura op tafel kan leggen, wat niet wil zeggen dat ik het er altijd mee eens ben geweest'

'Ik geloof dat de problemen die er waren, sneller opgelost hadden kunnen zijn en dat het geen jaren had moeten duren. Niettemin zijn we er al bij al wel sterker uitgekomen, en zijn die twee studentenraden opnieuw aangesloten en kunnen die nu ten volle hun rol spelen binnen de organisatie, op een manier waarop je met ongeveer 20 studentenraden samen zit en elkaar probeert te vinden.'

Hoe is de relatie tussen VVS en Stura (de Leuvense studentenraad) geëvolueerd tijdens jouw mandaatsperiode?

'Ik heb Stura heel vaak als constructief ervaren. Al verschilde dat natuurlijk van jaar tot jaar en van persoon tot persoon. Van Stura weet je dat ze kritisch zullen zijn en zich niet eenvoudig laten afwimpelen. Ik heb veel respect voor wat Stura op tafel kan leggen, wat niet wil zeggen dat ik het er altijd mee eens ben geweest.'

'Ik denk dat de samenwerking nog sterker kan, maar het kan in theorie ook terug anders worden. Dat is niet te voorspellen. In de studentenvertegenwoordiging is er redelijk veel rotatie, dus het kan snel keren. Maar ik geloof dat het goed kan blijven gaan.'

Hoe zal dat in de toekomst verder evolueren volgens jou?

'Waar we in de toekomst naar toe zullen gaan, dat zal de tijd wel uitwijzen. Er zullen ongetwijfeld zowel ups als downs zijn, maar het is vooral belangrijk dat beide partijen beseffen wat ze aan elkaar hebben. VVS kan niet zonder de studentenraden en de studentenraden hebben op Vlaams niveau die ene verbindende stem nodig

om te kunnen wegen op het beleid.'

Heb je het gevoel dat sinds UAntwerpen en KU Leuven terug zijn aangesloten, je als VVS een sterker mandaat hebt?

'De kracht waarmee VVS kan spreken, is voor mij duidelijk wel verbeterd. De afwezigheid van die studentenraden is weinig tegen VVS gebruikt, maar sinds de terugkomst heb ik wel gemerkt dat VVS op een aantal plekken sterker staat.'

'Ik denk dat we studenten meer en beter hadden kunnen informeren over de maatregelen'

'Als ik de standpunten voor en na hun terugkomst vergelijk, denk ik niet dat er inhoudelijk een shift is gebeurd. Het is een rijker en soms ander debat geworden, maar de uitkomsten zijn niet dermate gewijzigd dat het mij opgevallen is.'

'Ik denk dat in heel veel dossiers die op het Vlaamse niveau leven, de belangenverschillen tussen studenten van verschillende instellingen dermate klein zijn, dat dat weinig speelt. De verschillen tussen de instellingen zijn vaak niet bepalend om het beste voor "de studenten" te kunnen bepalen.'

COVID-19

Zijn er bepaalde dossiers waar je met gemengde gevoelens op terugkijkt?

'Tijdens het begin van de covidcrisis hebben we heel sterk ingezet op overleg met de overheid en zo geprobeerd om tot maatregelen te komen die goed waren voor de studenten. Als ik het opnieuw zou kunnen doen, zou ik tezelfdertijd ook veel meer inzetten op communicatie naar de brede studentengemeenschap, al hadden we daar toen de middelen niet voor. Ik denk dat we studenten meer en beter hadden kunnen informeren over de maatregelen. Zo hadden we wel een aantal frustraties bij studenten kunnen voorkomen.'

We zien dat Stura die rol van communicator van maatregelen helemaal tot zich heeft genomen. Zie je voor VVS dan ook zo'n rol weggelegd in de toekomst?

'Ik denk dat VVS geen rol moet overnemen van de instellingen of de studentenraden, maar het hoger onderwijs in het algemeen had wel sterker gestaan door gezamenlijk te communiceren tijdens de eerste golf. Ik denk dat we toen studenten onvoldoende hebben gezegd dat we er mee bezig waren. Daarop hadden we met VVS meer moeten hameren.'

'Zeker in het begin was dat geen evidentie om iedereen te overtuigen van eenduidige communicatie zodat alle informatie alle studenten bereikt en dat op eenzelfde moment. Tijdens de tweede golf was dat al veel beter en hebben we samen met de minister daar veel bewuster op ingezet.'

Denk je dat VVS en studentenvertegenwoordiging in het algemeen sterker of zwaker uit de covidcrisis gekomen zijn?

'In veel opleidingen en instellingen voel ik aan dat er een enorme waardering geweest is voor de betrokkenheid van studenten. De participatie van die studenten, niet alleen die van studentenvertegenwoordigers, is daar ongetwijfeld sterker uitgekomen.'

'Ik denk dat online lessen een aantal vormen van participatie vergemakkelijkt hebben'

'Een aantal opleidingen en lesgevers hebben echt de meerwaarde van het betrekken van studenten ontdekt, in iedere fase van het beleidsproces. Vooral dat heeft zich gemanifesteerd en ik hoop dat het zal blijven hangen. Ik hoop dat daar waar de participatiecultuur nog onvoldoende aanwezig was, er structurele stappen vooruit gezet zijn.'

Dat is toch wel bijzonder, dat op momenten wanneer alles online gebeurde, de participatie van studenten net toenam?

'Ik denk dat de online lessen een aantal vormen van participatie en betrokkenheid

vergemakkelijkt hebben. Het is bijvoorbeeld als lesgever heel gemakkelijk om in het begin van de les een online les een korte poll te organiseren. Ook omgekeerd viel er voor studenten tijdens onlinelessen blijkbaar een drempel weg om de lesgever sneller te contacteren.'

'De schoonheid van studentenvertegenwoordiger zijn ligt in het ontdekken en zelf dingen kunnen proberen'

'Er was natuurlijk ook de noodzaak om naar de studenten en studentenvertegenwoordigers te luisteren. Het verplichte afstandsonderwijs vroeg in die moeilijke periodes om veel afstemming en snelle feedback van studenten.'

Denk je het belangrijk is om aan dat onlinegebeuren vast te houden en dat ook post-covid te omarmen?

'Het hoger onderwijs heeft momenteel nog niet de oefening gemaakt hoe het onlinegebeuren structureel een rol kan krijgen. Ik hoop dat we een aantal elementen zullen overhouden voor zover ze werken en leiden tot betere leerresultaten.'

'Wat uit die denkoefening zal komen, zal vermoedelijk niet altijd zijn wat studenten het leukste vinden om te doen. We moeten niet ontkennen dat voor veel studenten bijvoorbeeld lesopnames een gemak zijn, maar ze mogen het contactonderwijs niet vervangen. Hun meerwaarde ligt volgens mij in de aanvulling die ze zijn. Er moet dus enerzijds gekeken worden naar wat werkt en anderzijds naar wat studenten willen. Dan moet onderzocht worden of en hoe die twee gecombineerd kunnen worden.'

Opvolgers

Wat zou je je opvolgers aanraden? Welke goede raad zou je ze meegeven?

'Ik wil niet te veel raad geven. De schoonheid van studentenvertegenwoordiger zijn ligt deels in het ontdekken en zelf dingen kunnen proberen. Het is ook een leeropportunity. Maar toch dit: wees kritisch maar constructief, en heb vooral geen schrik om vragen te stellen en in dialoog te treden met studenten en beleidsmakers. Dat is belangrijk om bij te leren, te begrijpen en om inzicht te verwerven in wat leeft. Dan heb je al een uitstekende positie om stappen vooruit te kunnen zetten.'⌘

Toelatingsproef Diergeneeskunde als oplossing tegen overvolle aula's

Als de politiek de knoop doorhakt, dan zal het geschieden: de toelatingsproef Diergeneeskunde zal een feit zijn vanaf academiejaar 2023-2024. Maar dan moet dat wel om de juiste redenen zijn.

door [Elien Stouten](#)

Weldra zal de opleiding Diergeneeskunde een bindend toelatingsexamen hebben. Althans, als de politieke partijen hun akkoord geven. Wie een onvoldoende scoort in augustus kan in dat geval niet meer instromen in de richting.

Eind december wordt er een eerste voorstel van decreet voorgelegd aan de politici over de toelatingsproef. De Raad Hoger Onderwijs brengt advies uit over die plannen. De argumentatie van het advies houdt echter onvoldoende steek, aldus experts.

Overvolle aula's

Veerle Hendrickx, voorzitter van de Raad Hoger Onderwijs binnen de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) noemt het beestje bij zijn naam: momenteel overstijgt het aantal studenten de capaciteit van de opleiding Diergeneeskunde. Het toelatingsexamen moet het aantal studenten inperken en zo de kwaliteit van de opleiding waarborgen, vat Hendrickx de problematiek samen.

Zo niet, dreigt ze haar Europese accreditatie kwijt te spelen. Vlaanderen komt namelijk niet meer aan de vereiste student-stafratio, omdat het professorenbestand de grote studentenaantallen niet kan bijbenen.

Vooral veel Nederlandse instromers hebben niet de vereiste basiskennis op zak

Ook de inrichting van de opleiding dwingt minder studenten af. 'Studenten Diergeneeskunde werken in labo's waarin er niet voldoende kadering is voor bioveiligheid', legt Hendrickx uit. Bioveiligheid zijn 'alle maatregelen die worden genomen om de kans op insleep en verspreiding (naar mens en dier) van infectieziekten te beperken', aldus de adviesnota.

De visienota lijkt kortom een numerus fixus naar voren te schuiven. 'Dat werkt op een inperking van het aantal instromers. Een numerus clausus daarentegen werkt op basis van instroom competenties', verduidelijkt Hendrickx. Of de ene, dan niet de andere beperking als winnaar uit de bus komt, een grondige argumentatie mag in ieder geval niet ontbreken, aldus Hendrickx.

Unieke context

Tinne De Laet, verantwoordelijke ijkingstoetsen aan de KU Leuven, betwijfelt of een aanpassing van de onderwijsvormen een denkpiste was: 'Een operatie met een paard, ik snap dat daar geen driehonderd eerstejaars rond kunnen staan, maar je kan er ook een video van maken. In de volgende jaren kan je dan ruimte maken voor het echte werk.'

De Laet vult aan: 'Ook andere opleidingen met labo's en stages hebben zich in het verleden al noodgedwongen moeten aanpassen.' De context van Diergeneeskunde verschilt op dat vlak niet van andere opleidingen en rechtvaardigt onvoldoende de invoering van een toelatingsproef, verklaart De Laet.

Grote uitval

De Laet schetst bovendien een bredere problematiek: veel uitval én lage slaagcijfers in Diergeneeskunde. 'Leerlingen hebben niet altijd de juiste startcompetenties', stelt ze.

Bart Tambuyzer, verantwoordelijke van de ijkingstoets Diergeneeskunde aan de UAntwerpen, treedt De Laet bij: vooral veel Nederlandse instromers hebben niet de vereiste basiskennis op zak.

Zo mogen scholieren uit Nederland zelfs beslissen of ze fysica opnemen in hun lessenspakket en maken ze vaak niet de keuze voor de wiskunde pakketten die het meest zijn aangewezen voor Diergeneeskunde. Vlaanderen moet zichzelf nog niet op de borst kloppen. 'Ook een gedeelte van de Vlaamse studenten komt niet uit de meest geschikte vooropleiding', vult Tambuyzer aan.

Open toegang blijft hoogste goed

Over de redenering rond de beperkte instroomcompetenties stelt Hendrickx: 'In Vlaanderen zijn er ook andere opleidingen die daarmee kampen.' De VLOR ziet dat dan ook niet als een valide reden om een toelatingsexamen in te voeren.

Bovendien druist de invoer van een toelatingsexamen in tegen de open toegang tot het hoger onderwijs die de VLOR hoog in het vaandel draagt. 'Als VLOR zijn we dan ook van mening dat je slechts in heel specifieke situaties uitzonderingen op de open toegang mag maken', zet Hendrickx haar argument kracht bij.

'Dit zou een impact kunnen hebben op de participatie van kansengroepen'

[Veerle Hendrickx](#), voorzitter Raad Hoger Onderwijs

Mocht de toelatingsproef groen licht krijgen, dan moet haar effect wel gemonitord worden, aldus Hendrickx: 'Het zou bijvoorbeeld een impact kunnen hebben op de participatie van kansengroepen.'

Ook de professionele bachelor Dierenzorg uit bekommernissen: door de toelatingsproef Diergeneeskunde zouden er meer studenten kunnen doorstromen naar Dierenzorg, waardoor de hete aardappel de facto wordt doorgeschoven. Daarvoor moet oog zijn in de komende politieke besluitvorming.⌘

KU LEUVEN

Towards a PhD: info session

- Do you have a passion for research? Would you like to know more about possibilities to do a PhD at KU Leuven? Then join our PhD information session!
- All master students in Science, Engineering & Technology and Biomedical Sciences are welcome!

Monday 29 November 2021 • 7.00 pm
Aud. Rosalind Franklin (Quadrivium, GDQ 01.01)

med.kuleuven.be/yfay

REGISTER FOR BIOMED AND SET :
<https://set.kuleuven.be/phd/infoavond.htm>

ORGANIZED BY: Arenberg Doctoral School & Doctoral School of Biomedical Sciences

Remediëringstraject Bio-ingenieurswetenschappen in de maak

Een remediëringstraject Bio-ingenieurswetenschappen is in de maak. Wat nabije toekomstmuziek is voor de andere Vlaamse universiteiten, klinkt de KU Leuven bekend in de oren.

door [Elien Stouten](#)

Alle Vlaamse opleidingen Bio-ingenieurswetenschappen zullen weldra de mogelijkheid hebben om een remediëringstraject in te richten, aldus een aankomend decreet. Dat traject moet de tekorten wegwerken van studenten die ondermaats scoren op de ijkingstoets.

Voor de KU Leuven vindt het decreet het warm water uit. 'In onze opleiding zit nu al een remediëring ingebakken', stelt Peter Goos, programmadirecteur van de bachelor Bio-ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven.

De KU Leuven als trendsetter

De KU Leuven is een ervaren zeiler. 'Wie niet slaagt op de ijkingstoets volgt verplicht een onderwijsleeractiviteit (OLA, een onderdeel van een vak, red.) van één studiepunten', schetst Goos de huidige werking.

'Afhankelijk van de keuze die de minister maakt, moeten we onze huidige aanpak veranderen'

[Peter Goos](#), *programmadirecteur bachelor Bio-ingenieurswetenschappen KU Leuven*

De UGent kijkt in dezelfde richting. 'Wij denken eraan om in de eerste fase bijvoorbeeld een studiepunten vrij te maken voor zij die aan het traject moeten deelnemen', vertelt Jan Baetens, professor aan de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de UGent. Hij is inhoudelijk verantwoordelijke voor de ijkingstoets bio-ingenieur op Vlaams niveau.

Een (over)vol eerste jaar

Het decreet kan echter roet in het eten gooien voor de Leuvense faculteit, naargelang ze een extra- of intracurriculair remediëringstraject oplegt. 'Afhankelijk van de keuze die de minister maakt, moeten we onze huidige aanpak veranderen', stelt Goos.

De UGent is alvast voorstander van een traject dat plaatsvindt binnen de opleiding. Baetens redeneert: 'Je kan niet anders dan ruimte maken voor een remediëringstraject in het curriculum. De studenten die in zo'n traject terechtkomen,

kunnen daar immers niet altijd zelf aan doen: het is soms ook de vooropleiding die tekortschiet.'

'Helaas is de eerste fase een slagveld'

[Peter Goos](#), *programmadirecteur bachelor Bio-ingenieurswetenschappen KU Leuven*

Goos vindt dat remediëring idealiter plaatsvindt voor de aanvang van de opleiding, wat een remediëringstraject tijdens de opleiding overbodig maakt. Een goed voorbeeld zijn de zomercursussen wiskunde die de instelling organiseert, aldus Goos.

Beperkte voorkennis

De nood aan een remediëringstraject komt dan ook niet uit de lucht gevallen: het slaagpercentage op de ijkingstoets Bio-ingenieurswetenschappen bedroeg slechts rond de dertig procent in 2021. 'Het geeft aan dat er wel iets schort aan de voorkennis', duidt Baetens.

Ook in de opleiding zelf is de lichtere rugzak voelbaar, aldus Goos: 'Helaas is de eerste fase een slagveld. Een derde van de studenten haalt minder dan dertig procent studie-efficiëntie.'

Baetens wijst naar het secundair onderwijs als één van de mogelijke oorzaken: 'Kijk bijvoorbeeld naar het lerarentekort. Er zijn problemen in het secundair onderwijs die mede leiden tot de huidige situatie.'

'Je wilt dat het hoger onderwijs democratisch blijft, maar er zijn ook kostenplaatjes aan verbonden'

[Peter Goos](#), *programmadirecteur bachelor Bio-ingenieurswetenschappen KU Leuven*

'De ene middelbare school is de andere niet', valt Goos hem bij. 'Je wilt dat het hoger onderwijs democratisch blijft, maar er zijn ook kostenplaatjes aan verbonden.'

Het is volgens Baetens niet de bedoeling van het hoger onderwijs om de gaatjes van de voorop-

leiding dicht te rijden, maar het is wel aan haar om het secundair onderwijs een handje toe te steken om de tekorten weg te werken.

Vrijstellingen gaan een brug te ver

Naast remediërende OLA's, hanteert de KU Leuven de Eerder Verworven Kwalificatie (EVK)-procedure: wie slaagt voor de ijkingstoets ontvangt een vrijstelling voor het OLA. 'Zo zeg je "Als jij hebt wat wij van jou verwachten, dan willen we jou daar ook voor belonen", aldus Tinne De Laet, verantwoordelijke ijkingstoetsen aan KU Leuven.

De EVK-procedure zal echter een Leuvense unicum blijven volgens Baetens: 'Voor onze faculteit, en ook voor de Vrije Universiteit Brussel (VUB), zal dat een brug te ver zijn. De VUB rekruteert bijvoorbeeld uit een andere populatie, waarbij de kans groter is dat studenten met een achterstand starten waar zij niets aan kunnen doen.'

'Studenten vergaren volgens mij enkel de kennis als je daar een evaluatiemoment aan koppelt'

[Jan Baetens](#), *inhoudelijk verantwoordelijke ijkingstoets Bio-ingenieurswetenschappen*

De voorlopige versie van het decreet laat ruimte voor die eigenheid van de onderwijsinstelling. Baetens ziet daar echter geen heil in: 'De UGent zou het enigszins willen uniformiseren, want we moeten studenten op hetzelfde niveau brengen.'

Het remediëringstraject moet volgens Baetens een opleidingsneutraal karakter hebben. Zo niet, riskeren de opleidingen shoppinggedrag van studenten naar het 'voordeligste' traject in de hand te werken.

Inclusief examens

Waar er discussie is over de toekenning van vrijstellingen, heerst er wel eensgezindheid over toetsing. 'Studenten vergaren volgens mij enkel de kennis als je daar een evaluatiemoment aan koppelt. Anders is het te vrijblijvend', argumenteert Baetens.

© Celine Vandeweghe

Goos treedt hem bij: 'Het is niet omdat je twee weken bijscholing wiskunde krijgt dat het heeft geholpen. Je dient het effect ervan eigenlijk te verifiëren door middel van een examen.'

'De geesten zijn eerder in Leuven beginnen te rijpen'

Het aankomende remediëringstraject is niet de enige nieuwigheid in Bio-ingenieurswetenschappen. Ook de ijkingstoets zelf is veranderd.

Tot nu toe konden alle aspirant-bio-ingenieurs vrijblijvend de ijkingstoets afleggen. Waar voorheen de boot nog werd afgehouden, brengt de volgende editie van de ijkingstoets Bio-ingenieurswetenschappen verandering: je moet vanaf nu present tekenen, opdat je kan starten aan de opleiding.

'Je moet een paar keer op dezelfde nagel kloppen, voordat die er helemaal in zit'

[Peter Goos](#), *programmadirecteur bachelor Bio-ingenieurswetenschappen KU Leuven*

De UGent was voorheen tegen de verplichting. 'De geesten zijn eerder in Leuven beginnen te rijpen', geeft Goos te kennen. Hij heeft wel begrip voor de Gentse situatie: 'Zij wilden meer data hebben voordat ze overgingen tot een verplichte ijkingstoets.'

De slaagcijfers van de Leuvense ijkingstoets zijn daarentegen een betere indicator voor de januari-examens, omdat zij een grotere steekproef hebben. Er valt namelijk een vrijstelling voor het OLA te verdienen. Dat vormt een stimulans voor de scholieren om hun beste beentje voor te zetten tijdens de ijkingstoets.

'Het is niet omdat je boven een minimumlat springt dat alles koek en ei is'

[Tinne De Laet](#), *verantwoordelijke ijkingstoetsen KU Leuven*

De Leuvense cijfers zijn echter al ettelijke jaren op rij bekend, ook voor de UGent. Goos bevestigt: 'Je moet een paar keer op dezelfde nagel kloppen, voordat die er helemaal in zit.'

Bindend is uit den boze

Een bindende toelatingsproef Bio-ingenieurswetenschappen ligt momenteel niet op tafel. 'Voorlopig hebben we te weinig gegevens om daarover uitspraken te doen. Dat is voor ons nog geen toekomstplan', stelt Baetens resoluut. 'Voor ons was de eerste stap om de ijkingstoets verplicht te maken.'

Goos gaat verder: 'Vooraleer we zo'n toets bindend zouden maken, moeten we bovendien grondig nadenken over de cesuur: vanaf wanneer weigeren we iemand of laten we iemand toe en vanaf

wanneer verplichten we remediëring?'

'Het is niet omdat je boven een minimumlat springt dat je de opleiding probleemloos zal afronden', pikt De Laet in. 'Nee, daartussen ga je nog altijd wel een legio hebben waarvan je zegt "We willen je de kans geven, mits ondersteuning en remediëring, maar het gaat toch niet eenvoudig zijn."'

Remediëringstraject als motivator

'Je zal leerlingen die om welke reden dan ook minder voorbereid aan de start komen, bestraffen met een bindende ijkingstoets', haalt Baetens bijkomstig aan.

En daarbij: het remediëringstraject is een motivator an sich. 'Als je niet slaagt voor de ijkingstoets heb je na de invoering van een remediëringstraject extra lessen en eventueel een extra evaluatiemoment aan je broek. Studenten zullen dat wellicht willen vermijden', kan Baetens zich inbeelden.

Volgens de huidige planning krijgt het decreet in september 2022 een politieke zegen. Vanaf dan hebben de onderwijsinstellingen een jaar de tijd om hun remediëringstraject uit te werken, zodat de eerstejaarsstudenten van academiejaar 2023-2024 kunnen starten in het traject.☺

De Vrije Universiteit Brussel (VUB) wenste niet in te gaan op ons verzoek voor interview.

Leuven maakt kans op Europese toegankelijkheidsprijs

Op 3 december reikt de Europese Commissie de 'Acces City Award' uit. Leuven is geselecteerd voor de toegankelijkheidsprijs. Het beleid kent positieve evoluties, maar er blijven duidelijke knelpunten.

door [Pascal Beyer](#) en [Jasper Snoeys](#)

De Europese Toegankelijkheidsprijs zet niet enkel het toegankelijkheidsbeleid van een bepaalde stad in de kijker, maar wil tegelijk ook de ambitie ervan verhogen. Bovendien is toegankelijkheid breed: naast rolstoelgebruikers, moeten ook mensen met een visuele handicap of een buggy zich vrij door de stad kunnen bewegen.

Dat Leuven bij de laatste zes kandidaten zit om de prijs te winnen is verrassend. Naast de algemene award, bestaat er immers nog een specifieke. Het thema daarvoor: de stationsomgeving, een pijnpunt in de stad. Verdient Leuven die prijs wel? *Veto* nam de proef op de som een reed zelf met een rolstoel van het station naar de Pieter De Somer-aula.

Stationsomgeving

De tocht begint aan het Leuvense station, een omgeving die bekend staat als een heikel punt van toegankelijkheid. 'Op de specifieke prijs daarvoor hebben we evenwel niet ingetekend', vertelt schepen van Gelijke Kansen Lies Corneillie (Groen). 'Toch hebben we er al regelmatig klachten over gehoord: het zijn vooral de liften die niet werken.'

Het probleem met de stationsomgeving is dat NMBS de volledige infrastructuur van het stati-

on beheert, net zoals De Lijn het busstation eraan. 'De stad heeft minder vat op die omgeving, maar toch proberen we zoveel mogelijk samen te werken met de NMBS en De Lijn', vertelt Sam Michiels, voorzitter van de Adviesraad Toegankelijkheid en zelf ook rolstoelgebruiker. De raad bestaat uit mensen met autisme en/of een fysieke, auditieve, visuele of mentale beperking en adviseert het stadsbestuur inzake toegankelijkheid.

'Het is een wonder dat er aan het station nog niet zo veel ongevallen zijn gebeurd'

[Katelijne Dedeurwaerder, gemeenteraadslid \(N-VA\)](#)

De tocht zet zich verder. Niet via een roltrap, maar via een van de – hopelijk werkende – liften. Je komt dan op een brug over de sporen. De pas aangelegde fietsspiraal zorgt voor een gemakkelijke afdaling naar het Martelarenplein. Daar is het wel oppassen voor de vele bussen die voorbij razen.

Over dat laatste is ook gemeenteraadslid Katelijne Dedeurwaerder (N-VA) niet te spreken. Als lid van de commissie Gelijke Kansen volgt ze het toegankelijkheidsbeleid van nabij op. 'Het is een wonder dat daar nog niet zo veel ongevallen zijn gebeurd.'

Het probleem volgens haar: het busstation. 'Dat is op de verkeerde plaats gebouwd. Er is geen deftige circulatie mogelijk, omdat die bussen steeds moeten passeren.' Een zebepad biedt geen uitweg, maar zou volgens Dedeurwaerder net extra files veroorzaken.

Mobiliteit als achilleshiel

Meer dan louter de stationsomgeving, komt mobiliteit vaak terug als het gaat over toegankelijkheid. J., een student die een rolstoel nodig heeft om zich te verplaatsen, maar liever anoniem blijft, vertelt: 'Ik neem elke week de taxi naar huis, omdat de trein te omslachtig is.'

Om assistentie te krijgen bij het op- en afstappen op en van de trein, is een reservatie drie uur op voorhand immers noodzakelijk. Zelfstandig afstappen is anders praktisch onmogelijk.

'Het enige wat de chauffeurs moeten doen is een plank uitklappen, maar dat doen ze niet'

[Fien, student en rolstoelgebruiker](#)

'Mobiliteit gaat ook over het vinden van een evenwichtige balans om de stad leefbaar te houden, ook voor iemand die minder mobiel is', stelt Michiels. 'Het stadsbestuur wil de auto meer naar de rand verplaatsen, maar hoe geraak je dan nog in het centrum?'

Het busvervoer is alvast niet toereikend. Michiels: 'Je moest tot 2020 drie dagen op voorhand een bus reserveren om in het centrum te geraken en het duurt nog wel even voor alle bushaltes toegankelijk zijn. Daarmee creëer je natuurlijk impliciete drempels.' Ook student en rolstoelgebruiker Fien sluit zich daarbij aan: 'Ik reserveerde nooit

een bus, want dat is toch telkens een beslissing op het laatste moment om die te nemen?'

Het leverde haar onvriendelijke chauffeurs op: 'Ze wilden me dan niet meenemen, want ik had niet gereserveerd.' Nochtans zijn de bussen wel uitgerust voor mensen met een fysieke beperking. 'Het enige wat de chauffeurs moeten doen is een plank uitklappen, maar dat doen ze niet', vertelt Fien. 'De bus neem ik niet meer vaak, want dat is altijd miserie.' Of de situatie is verbeterd sinds de afschaffing van de reservatieplicht, weet ze dus niet.

Schepen Corneillie erkent het probleem. Veel kan de stad er evenwel niet aan doen. Een actieplan is opgesteld om de bushaltes die de stad beheert, te verbeteren. 'Dit deden we al op de Bondgenotenlaan, door de stoep daar te verhogen.'

Tussen Scylla en Charybdis

'Ik vind het redelijk arrogant van de stad Leuven dat ze zich kandidaat stelt voor de Access City Award. De burgemeester zou eens een dag met een rolstoel rond moeten rijden', reageert J. verontwaardigd wanneer ze van de kandidaatstelling hoort.

Nochtans investeert Leuven duchtig in de vernieuwing van haar infrastructuur. Nieuwe voetpaden en geëffende wegen maken daar onderdeel van uit. Toch blijven kasseien op veel plaatsen nog behouden. 'Ik voel mij soms een milkshake wanneer ik door Leuven rijd', zegt J. al lachend.

Dedeurwaerder sluit zich daarbij aan: 'Sommige straten worden toch al lang verwaarloosd. Ook voor senioren is dat een probleem.' Fien noemt de Naamsstraat: 'Het voetpad is daar ontoegankelijk en het is er vaak heel druk.' In september ondertekende ze dan ook een brief van Onafhankelijk Leven vzw die stadsbesturen aanmaant om meer op toegankelijkheid in te zetten.

'Ik voel mij soms een milkshake wanneer ik door Leuven rijd'

[J., student en rolstoelgebruiker](#)

Tot meerdere malen toe moet *Veto* tijdens haar tocht een heel stuk terug rijden. Verder gaan is geen optie. Stellingen van bouwwerven, vuilzakken en geparkeerde fietsen zijn schering en inslag. De stoep is vaak geen optie.

Dan maar de straat op. Het is daar al mogelijk om meer vaart maken dan op de stoep, maar ook het vlugge asfalt heeft zijn nadelen. Je bent niet de enige weggebruiker en een rolstoel is een heel stuk minder zichtbaar. Bussen, vrachtverkeer, voorbij scheurende fietsers en gehaaste, claxonnerende autobestuurders zijn bovendien intimiderend vanuit een rolstoel.

Het valt *Veto* op dat, door een rolstoel te gebruiken, veel spontaniteit uit het leven verdwijnt. Ook J. getuigt daarvan, 'Ik kan niet gewoon met vrienden afspreken, ik moet eerst heel de reis plannen.' Fien beaamt: 'Ik heb het geluk dat ik nog kan stappen, voor mensen die altijd in een rolstoel zitten, is het probleem veel groter.'

© Marie Coppens

Hoewel veel handelaars en horecazaken al stappen ondernomen hebben, ligt een avondje uit nog steeds moeilijk. Fien verduidelijkt: 'Feesten op de Oude Markt is moeilijk.' Ze woont omkaderd en heeft dan ook veel aan kotgenoten die haar op zo'n momenten helpen.

Erfgoedstad als nadeel

Het toegankelijkheidsprobleem ligt volgens sommigen ook aan de aard van de stad: Leuven is een erfgoedstad. Ook schepen Corneillie benadrukt dat: 'We kunnen niet alles platgooien, maar moeten werken vanuit een specifieke context.'

'Architecten vinden het niet meer van deze tijd als rolstoelgebruikers ergens niet binnenkunnen'

[Sam Michiels, voorzitter Adviesraad Toegankelijkheid](#)

Michiels erkent dat het moeilijk is om een faire oplossing te vinden: 'Je moet rekening houden met erfgoed, toegankelijkheid en kosten.' Toch hoeft dat volgens hem geen sta-in-de-weg te zijn. 'We merken dat de mooiste realisaties dikwijls niet met erfgoed gebeuren.'

Onder meer de Ladeuzebib is recent rolstoeltoegankelijk geworden. 'Dat heeft heel lang geduurd, maar het is gelukt. Wij zijn de laatsten om lelijke oplossingen te willen.' Veel architecten beseffen dat ook: 'Ze zijn niet wettelijk verplicht, maar vinden het dan niet meer van deze tijd dat iemand met een rolstoel ergens niet binnenkan.'

Toegankelijkheidsnorm

Op 3 december zal blijken of Leuven de Toegankelijkheidsprijs ook effectief in de wacht sleept. Over het algemeen wordt het beleid positief geëvalueerd. De knelpunten die er nog zijn, vallen vaak buiten de bevoegdheid van de stad zelf.

Michiels kent de constructieve samenwerking tussen de stad en zijn Adviesraad Toegankelijkheid een centrale rol toe. 'De sleutel ligt in het begrijpen van wat het probleem is', stelt Michiels.

Net daarin kan de Adviesraad een hulp bieden: 'We zitten samen met architecten en kaarten bepaalde problemen aan vanuit de ervaring van een persoon met een beperking.'

Een geschikte oplossing vinden is niet evident. 'Wat ideaal is voor iemand die blind is, is soms problematisch voor iemand in een rolstoel. Een ultieme oplossing is er niet', vervolgt Michiels. Het is volgens hem bovendien begrijpelijk dat architecten niet steeds weten wat ze moeten doen. 'Ik weet als rolstoelgebruiker ook niet exact hoe anderen een ruimte ervaren, maar net daarvoor moeten we naar elkaar luisteren.'

Het stadsbestuur is vooral tevreden met de nominatie. 'Het is een mooie erkenning', beklemtoont Corneillie, 'Het gaat er ons niet om of we nu winnen of niet, het proces dat we hebben afgelegd is al heel belangrijk.' Onder meer het opstellen van een actieplan hoort daarbij.

'We gaan onder meer een toegankelijkheidsnorm instellen op basis van de adviezen van de Adviesraad', legt Corneillie uit. Projectontwikkelaars zullen zich dan steeds aan die norm moeten houden bij bouwplannen in de stad. ☺

© Miette

Varkentje Vinnie ver kent Veulen

Studenten zijn meer dan enkel zuiplappen

Al in de jaren 70 werd de student als zuiplap voorgesteld, toont een editoriaal van *Veto* uit 1974. Dat stigma staat ook vandaag nog overeind.

door [Maud Reekmans](#)

In 1974 uitte de toenmalige redactie van *Veto* haar grote ongenoegen over de reputatie van studenten. Het stadsbestuur wilde een monument oprichten ter ere van de 'zuipende student'. Een gul geschenk, maar met een krenkende ondertoon.

De redactie goot de meningen van de redacteurs in een 'hikkende brief'. Ze vonden het beeld dat van de student werd geschetst uitermate onvolkomen en niet representatief. De strijd die studenten gevoerd hebben voor een rechtvaardiger onderwijssysteem was voor het stadsbestuur kennelijk niet doorslaggevend voor de bouw van een monument. Hun zuipgedrag was dat wel.

De academische overheid weigerde volgens de redactie systematisch sociaal bewuste activiteiten van de studenten te sponsoren. Al hadden ze er klaarblijkelijk geen probleem mee om de geldkraan voor dit 'stompzinnige' monument te laten stromen.

'Studentikoze' nieuwsberichten die in de media verschijnen gaan doorgaans over alcoholmisbruik en dopen

Het beeld van de student als zatlap is tot op heden sterk aanwezig in onze maatschappij. Alcohol is voor veel studenten een belangrijk onderdeel van hun uitgaansleven, maar studenten staan voor veel meer dan het simplistische beeld van een 'zuiplap'. Zoals de redactie van '74 al aanklaagde, worden de positieve engagementen van studenten en studenten-

verenigingen vaak vergeten. Negatieve gebeurtenissen of bepaalde stereotypes wegen zwaarder door.

De 'studentikoze' nieuwsberichten die in de media verschijnen gaan doorgaans over alcoholmisbruik en dopen. Studenten die zich organiseren in club- en kringverband krijgen zo een slechte reputatie. Het feit dat deze organisaties veel interessante dingen doen en zich inzetten voor student en maatschappij, zal niet zo snel de voorpagina halen. Georganiseerde studentengroeperingen zijn politiek en intellectueel geëngageerd en verzetten van oudsher bredere, maatschappelijke bakens. Maar de negatieve media-aandacht overschaduwet elk positieve aspect daarvan.

Het stereotiepe beeld van de student als zatlap zorgt ook bij de studenten zelf voor groepsdruk, misnoegen en een vertekend beeld van de ideale studententijd. Het studentenleven lijkt een glorieus met veel feestjes en weinig zorgen, maar dat is niet voor iedereen realistisch. Studenten die zich niet herkennen in dit ideaalbeeld, al dan niet vanwege hun eigen voorkeur, kunnen het gevoel hebben dat ze uit de boot vallen en niet ten volle van hun studententijd aan het genieten zijn.

Er kwam uiteindelijk geen monument van een zuipende student. In plaats daarvan werd in 1975, ter gelegenheid van de 550e verjaardag van de Katholieke Universiteit Leuven, het Fonske geschonken aan de universiteitsstad Leuven. De volledige naam is Fons Sapientiae, Latijn voor Bron der Wijsheid. Het monument stelt een student voor die, lezend in een boek, de wijsheid in vorm van water in zijn hoofd laat lopen. Al lijkt het bekertje water verdacht veel op een pils. ☺

Eindsprint voor de eerste joint-bachelor

Volgend academiejaar wil KU Leuven een bachelor European Studies starten. Een uniek samenwerkingsverband van acht Europese universiteiten, maar dubbel zo duur voor studenten.

door [Alex Vancoppenolle](#)

'Er bestaan al veel internationale samenwerkingen, zoals Erasmus, masters en PhD's, maar voor bachelors ontbreekt zo iets', zegt professor Kolja Raube. Hij is betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe bachelor European Studies (BAES). Die multidisciplinaire opleiding zou in het academiejaar 2022-2023 starten aan ondermeer de KU Leuven.

'Studenten kunnen de BAES volgend academiejaar starten in Krakau, Bologna, Madrid en Leuven'

[Kolja Raube, professor European Studies KU Leuven](#)

De BAES is opgebouwd uit een gemeenschappelijk deel en een specialisatie. Eerst wordt Europa multidisciplinair benaderd, zoals in de bestaande master European Studies aan de KU Leuven. Tijdens de specialisatie kunnen studenten kiezen tussen zeven disciplines. Kolja Raube benadrukt dat studenten hun specialisatie afwerken aan een partneruniversiteit.

De BAES biedt studenten de mogelijkheid om hun grenzen te verleggen. 'Het is de bedoeling om studenten te laten kennismaken met de vele facetten van verschillende universiteiten: niet alleen van de docenten, maar ook van het studentenleven.' Kolja Raube verwacht dat studenten een internationaal netwerk gaan uitbouwen.

Una Europa

Een interuniversitaire opleiding kan maar tot stand komen als de communicatie tussen de universiteiten op punt staat. Met dat doel werd in 2018 Una Europa opgericht, een alliantie tussen acht gelijkgezinde universiteiten. De alliantie streeft ernaar om de eerste joint-bachelors in Europa op te starten.

'We werken met acht verschillende nationale wetgevingen, dat maakt het ongelooflijk gecompliceerd'

[Jan Wouters, voorzitter Una Self-Steering Committee for European Studies](#)

De BAES dient daarbij als pilootproject. Als dat een succes blijkt, zullen meerdere joint-bachelors starten in de daaropvolgende academiejaren. Andere bachelors

focussen op duurzaamheid, artificiële intelligentie en cultureel erfgoed.

'Studenten kunnen de BAES volgend academiejaar starten in Krakau, Bologna, Madrid en Leuven', zegt Raube. Er zijn voorlopig twee soorten universiteiten binnen Una Europa: *degree-awarding universities* en *mobility partners*. De bedoeling is wel dat de acht universiteiten diploma's gaan uitreiken. Er moeten echter nog een aantal obstakels weggewerkt worden om dat mogelijk te maken.

De student moet dokken

De goedkeuring van de opleiding in andere EU-landen verloopt ook niet altijd even vlot. Dat valt volgens professor Jan Wouters, voorzitter van het Una Europa Self-Steering Committee for European Studies, te verklaren door de vele wetgevingen rond onderwijs: 'We werken met acht verschillende nationale wetgevingen, dat maakt het ongelooflijk gecompliceerd.' Raube vult aan: 'Er is wel altijd het gemeenschappelijk doel om de eerste joint-bachelor in Europese Studies te starten.'

Een tweede probleem is het inschrijvingsgeld, dat nu is vastgelegd op 2000 euro voor Europese studenten. 'Het is misschien meer geld dan een andere opleiding aan de KU Leuven, maar we bieden dan ook een speciaal programma aan', verdedigt Raube het hogere inschrijvingsgeld.

Dubbel zo duur in Vlaanderen, maar goedkoop als je de vergelijking maakt met de University of Edinburgh waar je als internationale student voor sommige opleidingen meer dan 30.000 pond moet ophoesten. Overigens vallen met de joint-bachelor een aantal Vlaamse voorwaarden weg.

Zo moet de opleiding niet aangeboden worden in het Nederlands en mogen de universiteiten zelf hun toelatingsvoorwaarden bepalen. De Vlaamse overheid legt daarenboven het inschrijvingsgeld niet vast, dat doen de onderwijsinstellingen zelf. De 2000 euro is dus een gulden middenweg in het Europese plaatje. ☺

©Freya Caris

Vrouwen nemen Amerikaanse universiteiten over

In de Verenigde Staten is meer dan de helft van de studenten vrouwelijk. Een grote stijging in vergelijking met vijftig jaar geleden. Er studeren minder mannen, die ook nog eens minder goed presteren.

door [Joanna Wils](#) en [Arno Faggio Del Giglio](#)

Zes op de tien studenten aan Amerikaanse universiteiten zijn vrouwen, zo schat de non-profitorganisatie The National Student Clearinghouse. De kloof tussen het aantal mannelijke en vrouwelijke studenten neemt al enkele jaren toe — de coronacrisis heeft die nog iets wijder gemaakt.

Amerikaanse studente Leah studeerde tot 2017 in een *liberal arts college* in Washington en zag toen al een grote discrepantie: 'Per mannelijke student zaten er drie tot vier vrouwelijke studenten in de les.' Ook in de residenties was het verschil zichtbaar. 'We hadden negen verdiepingen voor vrouwen en drie voor mannen.'

Vroegtijdige stopzetting

Ook in het aantal studenten dat afstudeert van een *high school* bestaat een groot verschil tussen mannelijke en vrouwelijke studenten. Richard V. Reeves, verbonden aan de denktank Brookings Institution, heeft het over een genderkloof over het hele onderwijs, die dieper wordt eens studenten het universitaire niveau bereiken.

'Als deze trend zich doorzet, zullen voor elke man twee vrouwen een diploma halen'

[Douglas Shapiro](#), *The National Student Clearinghouse*

Er studeren minder mannen af van een *high school* en minder mannen schrijven zich in, maar ook de ingeschreven mannelijke studenten brengen het er slechter van af. Mannen doen gemiddeld langer over hun studies en maken het grootste deel uit van *dropouts*, studenten die hun studies niet afmaken.

'Het probleem in de Verenigde Staten ligt ook bij het grote verschil tussen het aantal studenten dat zich inschrijft en dat afstudeert', licht Reeves toe.

Slechts 40% van de mannelijke en 50% van de vrouwelijke studenten kan er het modeltraject van vier jaar studeren succesvol afronden. Zes jaar na aanvang van de opleiding — twee jaar langer dan 'normaal' dus — behaalt 60% van de mannen en 67% van de vrouwen hun diploma.

Het overwicht aan vrouwen is een recent fenomeen. Toen Leahs ouders gingen studeren in de jaren '70, was de situatie totaal anders. 'Toen werd er geprobeerd om meer vrouwen aan te trekken.' Die inhaalbeweging lijkt onstopbaar. In 1972 studeerden er 12% meer mannen dan vrouwen, sinds 2019 liggen de studentes 14% voor.

De Amerikaanse trend doet vragen rijzen over wie toegang heeft tot goedbetaalde jobs

Douglas Shapiro, uitvoerend directeur van het onderzoekscentrum van The National Student Clearinghouse, waarschuwt: 'Als deze trend zich de komende jaren doorzet, zullen voor elke man twee vrouwen een diploma halen.'

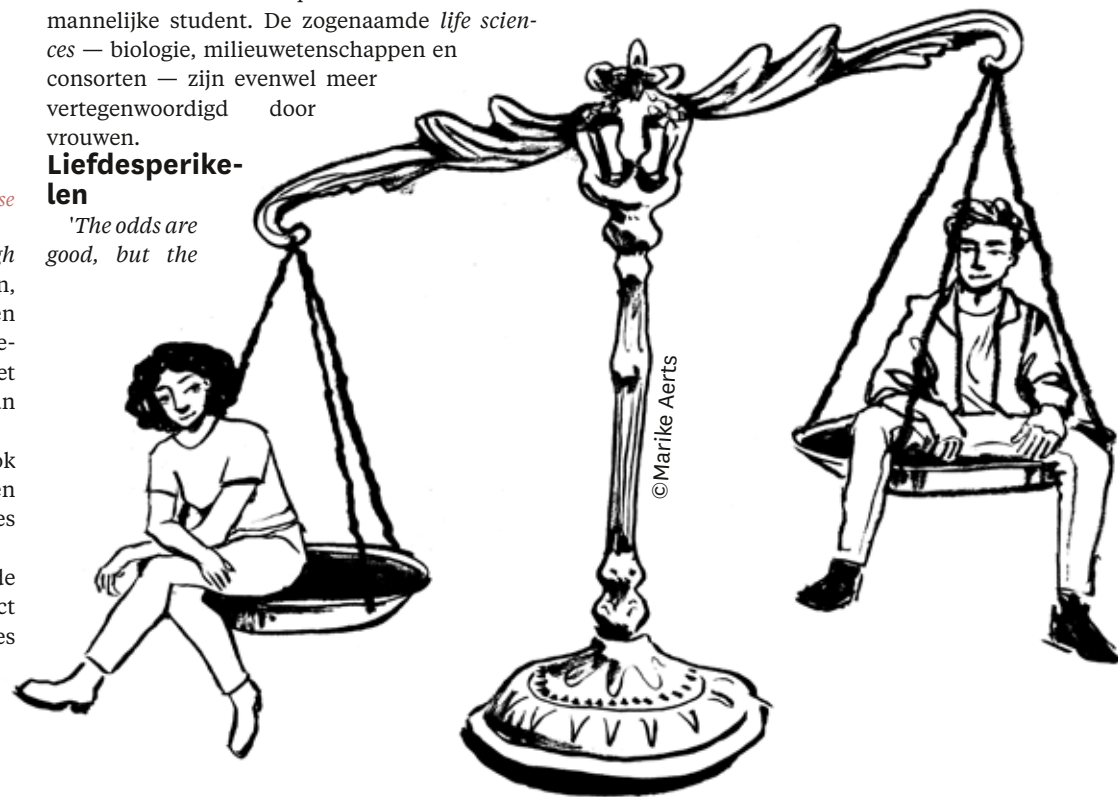
In sommige opleidingen blijven mannen de dans leiden. In het STEM-onderwijs gaat 65% van de masterdiploma's in de wiskunde, 73% van de masterdiploma's in de ingenieurswetenschappen en 81% van de masterdiploma's in IT naar een mannelijke student. De zogenaamde *life sciences* — biologie, milieuwetenschappen en consorten — zijn evenwel meer vertegenwoordigd door vrouwen.

Liefdesperikelen

'The odds are good, but the

good are odd', lachte de minderheid van jongens aan Leahs universiteit over hun kansen op de datingmarkt. Maar mannen zonder universitair diploma zien de keerzijde van de medaille. Sommige experts maken zich dan ook serieus zorgen over de vorming van koppels. Als wordt uitgegaan van het idee dat afgestudeerde studentes liever een partner hebben die ook een universitair diploma heeft, komt een grote groep mannen niet in aanmerking.

In het slechtste scenario zou de wanverhouding tussen universitair geschoolde mannen en vrouwen een zware impact hebben op de Amerikaanse samenleving. Shapiro merkt ook op dat de meeste jobs die sinds de financiële crisis van 2008 gecreëerd zijn, postsecundair onderwijs vereisen. De Amerikaanse trend doet vragen rijzen over wie in de toekomst toegang zal hebben tot goedbetaalde jobs.⊗

Europese Commissie gebruikt onderzoeksgeld als politieke pasmunt

Na de Brexit werd afgesproken dat het Verenigd Koninkrijk deel kon blijven uitmaken van Horizon Europe, een Europees programma voor onderzoeksfinanciering. De EU dreigt ermee daarop terug te komen.

door [Jasper Roorda](#)

Nu er opnieuw discussie is over de toekomst van Noord-Ierland, doet de Europese Commissie moeilijk over de toelating van het VK tot Horizon Europe.

'De Commissie speelt het keihard. Zij zeggen dat ze nog eens nauwgezet gaan moeten kijken of het VK wel ten volle geassocieerd lid kan worden van Horizon Europe', vertelt professor Kurt Deketelaere, secretaris-generaal van de League of European Research Universities (LERU, het samenwerkingsverband van Europese onderzoeksinstituut universiteiten).

Op de achtergrond speelt het feit dat zolang de bekommernissen over Noord-Ierland niet opgelost zijn, de Commissie geen flexibele houding gaat aannemen, vermoedt Deketelaere.

Horizon Europe

Met 95,5 miljard euro is Horizon Europe het belangrijkste financieringsprogramma voor onderzoek en innovatie binnen de EU. Via dat programma kunnen onderzoeksinstituten beursaanvragen voor projecten van supranationaal belang.

Voorbeelden van zulke projecten zijn onderzoek dat bijdraagt aan het behalen van de klimaatdoelstellingen of de *Sustainable Development Goals*. Horizon Europe werd vorig jaar gelanceerd en loopt tot 2027.

Brexit

De Britten zaten eerder al samen met de EU om te kijken of ze na de Brexit als nog lid konden worden van Horizon Europe. De onderhandelaars hebben toen besloten dat het perfect mogelijk is voor het VK om 'geassocieerd lid' te worden. Toch doet de EU nu erg moeilijk over de finalisatie van die overeenkomst. Noord-Ierland speelt daarbij een grote rol.

Om een harde grens op het Ierse eiland te vermijden, besloten de Brexit-onderhandelaars vorig jaar dat Noord-Ierland deel blijft uitmaken van de Europese goederenmarkt. Premier Boris Johnson zegt nu dat hij enkel akkoord is gegaan met het

De Europese Commissie gebruikt het fonds puur als hefboom bij de onderhandelingen over Noord-Ierland

Noord-Ierlandprotocol omdat hij onder tijdsdruk stond om de Brexit af te ronden. Bijgestaan door zijn regering, heeft Johnson de discussie over de toekomst van Noord-Ierland nu heropend.

Bij de Europese Commissie kan die kritiek op weinig begrip rekenen. Ze vinden dat de Britten zich maar dienen te houden aan de gemaakte afspraken.

Politieke spelletjes

Eigenlijk heeft Noord-Ierland niets te maken met Horizon Europe. De Europese Commissie gebruikt het fonds puur als hefboom bij de onderhandelingen over Noord-Ierland. Ze stelt dat de Britten pas lid kunnen worden van Horizon Europe wanneer alle bredere overeenkomsten, zoals die over Noord-Ierland, helemaal in orde zijn. De EU denkt dus dat ze de Britten onder druk

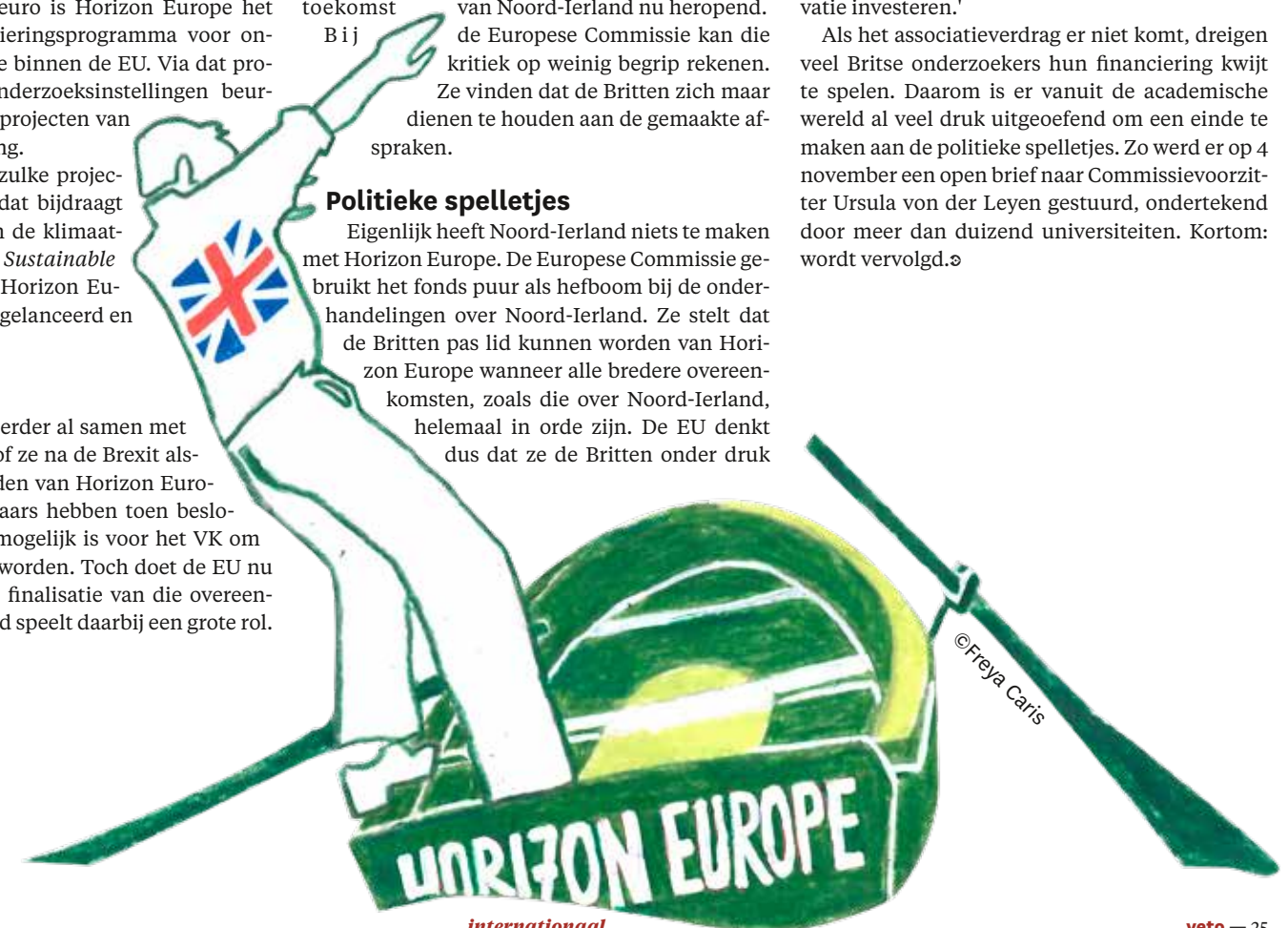
kunnen zetten om de Noord-Ierse situatie te laten voor wat het is.

Britse universiteiten staan wereldwijd hoog aangeschreven en zijn een nationale trots. Door de onderhandelingen over Horizon Europe te draineren hoopt de EU waarschijnlijk dat de Britse universiteiten druk gaan zetten op hun regering om dat associatieverdrag in orde te brengen.

Wat nu?

Momenteel worden er in het VK begrotingsgesprekken gevoerd. Daardoor ziet professor Deketelaere nog een bijkomend probleem: 'De Britten zeggen klaar te staan om hun bijdrage te betalen om toe te treden tot Horizon Europe. Als de EU die bijdrage van zeven miljard echter niet wil hebben, dan kan de Britse regering beslissen die in de eigen uitgavenschema's voor onderzoek en innovatie investeren.'

Als het associatieverdrag er niet komt, dreigen veel Britse onderzoekers hun financiering kwijt te spelen. Daarom is er vanuit de academische wereld al veel druk uitgeoefend om een einde te maken aan de politieke spelletjes. Zo werd er op 4 november een open brief naar Commissievoorzitter Ursula von der Leyen gestuurd, ondertekend door meer dan duizend universiteiten. Kortom: wordt vervolgd.⊗

Hogescholen hebben universiteiten nodig om geld te krijgen

De samenwerking tussen universiteiten en hogescholen gaat niet altijd goed. De communicatie kan beter en hogescholen willen gemakkelijker zelf financiering kunnen aanvragen.

door [Joachim Hoste](#) en [Sjerenó Cörvers](#)

In 2020 ontvingen alle hogescholen samen 28 miljoen euro van de overheid voor praktijkgericht onderzoek. In datzelfde jaar ontving alleen de KU Leuven al 152 miljoen voor fundamenteel onderzoek en 171 miljoen voor toegepast onderzoek.

Is daar sprake van oneerlijke concurrentie? Veerle Cauwenberg, coördinator van het Industrieel Onderzoeksfonds vindt van niet: 'Je kan het aantal onderzoekers aan de universiteit niet vergelijken met de onderzoekscapaciteiten van de hogescholen'. Daarnaast spreekt ze niet graag van concurrentie, maar van complementariteit.

Pieter Willems, directeur Onderzoek aan de Hogeschool UCLL zou echter graag basisfinanciering voor onderzoeksinfrastructuur zien, zoals universiteiten dat krijgen. 'Nu gaat dat vaak via een VLAIO-call (*een financieringsverzoek aan het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen, red.*). Basisfinanciering zou ons een stuk krachtiger maken.'

Autonomie hogescholen

Zonder basisfinanciering zijn hogescholen beperkt in hun autonomie. Hetzelfde effect heeft het decreet dat hogescholen dwingt hun onderzoeksbeleid in samenwerking met de partners in hun associatie samen te stellen.

'TETRA-projecten zijn geen gevecht'

[Pieter Willems](#), directeur Onderzoek UCLL

Dat financiering via VLAIO-calls de autonomie van hogescholen niet bevordert blijkt uit het TETRA-financieringskanaal. De gelden in dat kanaal zijn bedoeld voor praktijkgericht onderzoek door hogescholen en door de geïntegreerde opleidingen aan de universiteiten. Dat zijn opleidingen die vroeger deel uitmaakten van hogescholen en tegenwoordig van universiteiten, zoals Industriële Wetenschappen.

TEchTRAnSfer

In 70% van de gevallen sinds 2015 is een universiteit betrokken bij TETRA-projecten. Willems

benadrukt dat 'het geen gevecht is, en dat universiteiten en hogescholen open communiceren'. Toch zou hij het fijn vinden om 'niet altijd een universiteit nodig te hebben om geloofwaardig over te komen'.

Echt last heeft hij daar nog niet van, maar hij denkt soms wel 'verdorie, wij hadden een grotere rol kunnen spelen hierin'. Als de UCLL er wel last van heeft, dan bespreekt hij dat in de beleidsgroep Onderzoek van de Associatie KU Leuven, een associatie van vijf hogescholen en de universiteit.

Steven Sterkx, directeur Onderzoek aan de Karel de Grote Hogeschool, herkent de zorgen van Willems: 'De problematiek die onder TETRA valt, is eerder bedoeld voor de hogescholen. De facto zien we dat consortia met een universiteit erin in het verleden succesvoller waren.'

'Soms moeten hogescholen de krachten bundelen'

[Veerle Cauwenberg](#), coördinator IOF KU Leuven

'Hoewel we geen concurrent zijn voor fundamenteel onderzoek van universiteiten, is er veel concurrentie tussen hogescholen', vervolgt Sterkx. Er zijn dertien hogescholen en zeer beperkte middelen. Hij pleit ervoor om niet ook nog eens grote universiteiten in de arena te betrekken.

Volgens Wannes Ribbens, adviseur internationale fondsen aan de KU Leuven, is het logisch dat universiteiten vaak betrokken zijn bij TETRA-aanvragen. 'De geïntegreerde opleidingen doen veel aanvragen omdat hun onderzoek aansluit bij het toepassingsgerichte karakter van de TETRA-oproepen.'

Cauwenberg vult aan dat de eis van 7,5% cofinanciering voor TETRA-projecten ook een drempel kan zijn voor hogescholen. 'Soms moeten hogescholen de krachten dan ook bundelen.'

Horizon Europe

Veel kanalen zijn daarnaast niet toegankelijk voor hogescholen omdat ze niet bedoeld zijn voor praktijkgericht onderzoek of omdat ze acad-

misch personeel vereisen.

Dat geldt bijvoorbeeld voor sommige pijlers van Horizon Europe, een onderzoeksfinancieringskanaal van de Europese Commissie. In de eerste pijler staan vooral universiteiten centraal, omdat het gaat over fundamenteel onderzoek.

'Van de honderd aanvragen aanvragen voor de Europese pot geld werden er slechts drie goedgekeurd'

[Astrid Hannes](#), directeur Onderzoek PXL

De tweede pijler is themagericht onderzoek. Daar zouden hogescholen bij kunnen aansluiten.

Ware het niet dat die pijler een samenwerking van minimaal drie rechtspersonen, zoals onderwijsinstellingen, onderzoeksorganisaties of bedrijven, uit drie lidstaten of geassocieerde landen eist. 'Vaak zijn het consortia van twaalf tot vijftien partners', vertelt Ribbens. Zo'n omvangrijk internationaal netwerk ontbreekt vaak bij hogescholen.

Pijlers drie tot en met zeven zijn geschikter voor hogescholen, want die gaan over innovatie in het werkveld en demonstratieprojecten.

Maar, zo zegt de directeur van de Dienst Onderzoekskoördinatie, Christelle Maeyaert: 'Een EU-project dien je niet zomaar in. Het is een heel intensief proces waar je veel *know how*, een breed netwerk en tijd voor nodig hebt'.

Astrid Hannes, directeur Onderzoek bij Hogeschool PXL, vertelt dat van de honderd aanvragen voor de Europese pot geld slechts drie goedgekeurd werden. Mede door het gebrek aan basisfinanciering is het moeilijk voor hogescholen om die financiering binnen te halen.

Hogescholen in de Associatie KU Leuven hebben dan wel toegang tot ondersteunende webpagina's met *tips and tricks* voor een Horizon-aanvraag, de vraag is of ze wel de middelen en het netwerk hebben om dat te doen.

Loonkosten

Daarnaast kampen hogescholen met een hogere loonlast. Hannes haalt aan dat een doctorandus een universiteit slechts 45.000 euro per jaar kost, omdat zij een gunsttarief genieten. De kosten voor een onderzoeker aan de hogescholen lopen op tot 75.000 euro. Dat verschil bemoeilijkt consortiumvorming.

Bovendien merkt ze op dat bij hogescholen de middelen om onderzoekers te professionaliseren ontbreken. Er is geen equivalent voor de *doctoral schools* van de universiteit. Daar leren doctorandi gespecialiseerde, op het individu afgestemde vaardigheden om hun carrière vooruit te helpen.

Samenwerking

Om de positie op de financieringsmarkt van hogescholen te verbeteren, is er een betere samenwerking tussen beide nodig. 'Over het algemeen zien we elkaars sterktes, en is er wederzijds respect, maar de informatiedoorstroming mag beter', vertelt Willems over de beleidsgroep Onderzoek. 'Onbekend is onbeminde, en we missen kansen waar we complementair kunnen zijn.'

'We willen heel graag die kruisbestuiving, maar zien het nog te weinig'

[Veerle Cauwenberg](#), coördinator IOF KU Leuven

Er zijn ook pogingen om die complementariteit meer te realiseren: zo zijn er infosessies over Horizon Europe en pitchingevents waar onderzoekers hun onderzoek meedelen. Helaas worden die

nog weinig bezocht door onderzoekers van hogescholen.

Cauwenberg denkt dat de onderzoeksdirecteuren van de hogescholen een sterkere ambassadeursrol kunnen innemen. 'Het is geen verwijt, maar een opportuniteit. Ze zouden bijvoorbeeld projecten meer bekend kunnen maken binnen de hogeschool.'

In haar domein, het Industrieel Onderzoeksfonds, zijn er jaarlijks twee oproepen voor valorisatieprojecten. In die projecten is samenwerking tussen de universiteit en één of meerdere hogescholen mogelijk. De promotor en copromotoren komen zowel van universiteiten als van hogescholen. 'We willen heel graag die kruisbestuiving, maar we zien het nog te weinig.'

Ze zet ook in op een andere tactiek: promotor en copromotor werken een roadmap uit om een gezamenlijk valorisatieproject op touw te zetten om vervolgens gezamenlijk financiering aan te vragen.

Sommige initiatieven lopen echter nog stroef. Maeyaert stelt dat hogescholen van de Associatie bij KU Leuven Research & Development terecht kunnen voor ondersteuning en begeleiding bij valorisatievragen.

Willems ervaart dat anders: 'Ik heb niet direct het gevoel dat wij daar nummer één op de klantenlijst zijn. Ik vermoed dat dat komt door onderbezetting op die dienst is.'

Groeikansen

Zowel de hogescholen als de universiteiten staan positief tegenover de toekomst van praktijkgericht onderzoek en hun samenwerking.

Willems gelooft dat de hogescholen intussen een metier hebben dat een universiteit niet zomaar kan overnemen. Hij gelooft dat valoriseerders hun onderzoek meedelen. Helaas worden die

bare projecten sterker zijn als universiteiten en hogescholen zich verbinden.

Ze hebben dan meer financiële middelen. De hogeschool kan zich op het praktijkgerichte deel richten terwijl de universiteit een voortraject kan uitwerken.

'Hogescholen zijn het best geschikt voor praktijkgericht onderzoek'

[Steven Sterkx](#), directeur Onderzoek KdG

Volgens Ribbens is er een voortdurende kruisbestuiving tussen de instellingen. Hogescholen verzorgen vaak de vertaalslag naar het werkveld van nieuwe technologieën en innovaties. Universitaire onderzoekers die samenwerken met hogescholen krijgen nieuwe vragen en inzichten die zich in basisonderzoek kunnen vertalen.

Die complementariteit ziet Sterkx ook. Al vindt hij de hogescholen, met hun zicht op wat in het werkveld leeft, het best geschikt voor praktijkgericht onderzoek. Hij waarschuwt dat de universiteiten dat domein best niet ook innemen, want dat zou tot versnippering leiden. Idealiter zouden er financieringskanalen exclusief voor hogescholen, zonder universitaire promotor, zijn en andersom.

Ben Lambrechts, voorzitter van de werkgroep Onderzoek bij de Vlaamse Hogescholenraad (VL-HORA), ziet dat de middelen blijven toenemen en de samenwerking binnen VLAIO groeit. 'We krijgen alsmar meer middelen, dat is positief. Maar het mag altijd meer zijn.'⁹

© Jeremy Van Weyenbergh

Frank De Winne: 'Ruimtevaart is een uitdagend domein'

© Celine Vandeweghe

Weinig mensen in België zagen de aarde van buiten onze atmosfeer. Frank De Winne is een van de gelukkigen. In het Internationale Ruimtestation (ISS) ervoer hij de nietigheid van onze planeet.

door [Margot Winters](#)

Iedereen kent Frank De Winne wel. Hij kwam ter aarde in Gent in 1961, maar ook in 2002, na acht dagen in de ruimte, en in 2009 na een half jaar aan boord van het ISS. Hij was de tweede Belg in de ruimte, en veruit de bekendste. In de laatste twee maanden van die laatste missie was hij de eerste commandant van het ISS die niet uit de VS of uit Rusland afkomstig is. Tegenwoordig is hij hoofd van het Europese Astronauten Centrum.

Heeft u advies aan studenten die twijfelen over hun studiekeuze en wat moeten ze zich voorstellen van een carrière in de ruimtevaart?

Frank De Winne: 'Ik denk dat je eerst en vooral moet doen wat je graag doet. Ruimtevaart is een uitdagend domein, maar geeft ook veel voldoening.'

'Bijna alles wat we doen is in Europese en mondiale samenwerking. Het is ook interdisciplinair, want in de ruimtevaart hangt alles aan elkaar vast. Dat is voor mij een van de mooiste zaken aan dit beroep.'

'Als je meer rekenkracht voor je computers wilt, dan heb je meer *power* nodig. Als je meer *power* nodig hebt, heb je meer koeling nodig. Als je meer *power* en koeling nodig hebt, heb je grotere zonnepanelen en radiatoren nodig. Daardoor wordt de satelliet zwaarder. Je kan maar een bepaald gewicht naar de ruimte sturen, dus moet je je computers weer kleiner maken.'

Welke studies en ervaringen heeft de ideale astronaut-kandidaat?

'We zoeken mensen met een STEM-achtergrond (*Science, Technology, Engineering and Mathematics, red.*) We zoeken geen advocaten in de ruimte. Die hebben we wel nodig op de grond: in ons ruimtevaartprogramma hebben we ruimte-recht om akkoorden af te sluiten met partners.'

'We zoeken geen mensen die snel geïrriteerd zijn'

'Het belangrijkste is dat je iets doet wat je graag doet. Dan besteed je er veel tijd aan en word je er goed in. Als we astronauten selecteren, dan zoeken we naar mensen die goed presteren in hun vakgebied.'

'Internationale ervaring opdoen is ook heel belangrijk. In deze sector kom je met veel culturen in contact. Je moet daarmee kunnen omgaan.'

'Je moet zowel lichamelijk als psychologisch gezond zijn, en goed met mensen overweg kunnen. We zoeken geen mensen die snel geïrriteerd zijn, want als je zes maanden met zes mensen in een kleine ruimte leeft, heb je tolerantie nodig.'

Wat is het belang van de ruimtevaart?

'We gebruiken ruimtevaart elke dag in ons leven. Moesten we de ruimte één dag uitzetten, dan zouden mensen verschieten. Denk maar aan de klimaatopwarming of het gebruik van de gps: veel van de voorspellingen zijn maar mogelijk door observaties die we doen vanuit de ruimte.'

'Ruimtevaart blijft moeilijk en het is een zeer vijandige omgeving met heel hoge en lage tem-

peraturen, straling, vacuüm. De systemen die we bouwen, moeten al die vijandige omgevingen weerstaan. Dat brengt veel innovatie met zich mee, en die innovatie wordt dan hier op aarde gebruikt.'

'In het ISS zit je met zes mensen voortdurend binnen op een plek die niet zo groot is'

'We doen in de ruimtevaart ook veel aan wetenschap. We observeren bijvoorbeeld ons heelal met satellieten. De Hubble Telescoop veranderde onze kijk op het heelal al enorm. Als we met James Webb (*een telescoop van NASA die in december zal opstijgen, red.*) gaan kijken, zal dat van een andere grootteorde zijn. Daar kijk ik heel erg naar uit. Door de ruimtevaart krijgen we ook kennis van ons zonnestelsel en over leven in gewichtloosheid.'

'Ruimtevaart inspireert ook jonge mensen die dan kiezen voor wetenschappelijke studies in STEM. Als we kijken naar wat er nu in de wereld gebeurt, dan gaan we al die ingenieurs en wetenschappers goed kunnen gebruiken voor de crisisen die wij als mens teweegbrengen.'

Je leefde in 2009 een half jaar geïsoleerd samen met vijf anderen in het ISS. Lijkt dat op de lockdown die we vorig jaar meemaakte?

'In het ISS zit je met zes mensen voortdurend binnen op een plek die niet zo groot is. Zelfs op het hoogtepunt van de pandemie kon je hier nog altijd boodschappen doen en een frisse neus halen.'

'Onze planeet is eigenlijk maar een klein en nietig planeetje in een onmetelijk heelal'

'Hier op de grond heb je heel veel communicatiemogelijkheden, maar in het ruimtestation is dat zeer beperkt. Vandaag de dag is er in het ISS wel toegang tot e-mail.'

'Langs de andere kant is het natuurlijk je beroep en kies je ervoor. In de pandemie heeft niemand voor de isolatie gekozen, het werd opgelegd. Dat maakt een groot verschil.'

Heeft het verblijf in de ruimte je beeld van de aarde veranderd?

'Elke ervaring die je opdoet, verandert je beeld van mensen of de aarde. Dat gebeurt ook in het ruimtestation. Je ziet hoe kwetsbaar onze planeet is: ze is eigenlijk maar een klein en nietig planeetje in een onmetelijk heelal. Het is de enige planeet die we hebben.'

'Je ziet daarnaast hoe oneindig mooi onze planeet is. Een planeet waar van bovenaf geen gren-

zen zijn tussen de landen. Spijtig genoeg is het zo dat we toch vechten over die lijntjes die we ooit eens op een kaart getrokken hebben. De wereld vanuit de ruimte zien, doet je reflecteren over de mensheid.'

Konden we iedere mens maar eens naar de ruimte sturen.

'Ik denk dat het een oplossing zou zijn voor veel van onze problemen indien wereldleiders hetzelfde perspectief zouden delen.'

Ben je ooit bang geweest tijdens je verblijf in het ISS?

'Niet echt. Er was wel een moment waarop we een computer moesten vervangen van onze vrieskast die stalen aan een zeer lage temperaturen bewaarde. Die computer stond op een *coldplate* (*een plaat waardoor koud water circuleert om de computer te koelen, red.*).'

'We gaan steeds meer ruimtevaart gebruiken: telecommunicatie, wetenschappelijke aardobservatie, navigatie'

'Bij het afschakelen waren kleppen niet dichtgegaan, waardoor veel water in de cabine zweefde. Dat is niet evident met zoveel elektriciteit rond je. Ik heb toen de opening tegen mijn lichaam gehouden, terwijl mijn collega's met handdoeken alles opdroogden.'

In 2030 sluit het ISS. Wat gebeurt er daarna?

'We zijn nu aan het werken met firma's om de LEO-economie (*Low Earth Orbit, red.*) op te bouwen, waarin er een aantal commerciële ruimtestations zullen zijn. Overheden kunnen daar gebruik van maken om aan wetenschap te doen of om hun astronauten ervaring te laten opdoen. De commerciële firma's zullen dan private astronauten sturen.'

'Voor de agentschappen is de nabije toekomst voor bemande ruimtevaart vooral de exploratie van de maan. Niet zoals voorheen om een vlag te zetten, maar om er permanent aan wetenschap te doen.'

Hoe ziet u de toekomst van de ruimtevaart?

'We gaan steeds meer ruimtevaart gebruiken: telecommunicatie, wetenschappelijke aardobservatie, navigatie. Al die toepassingen blijven mensen verbeteren.'

'In de bemande ruimtevaart zie ik twee richtingen: de agentschappen zoals ESA (*European Space Agency, red.*) en NASA (*North American Space Agency, red.*) die zich meer gaan concentreren op de maan en op Mars, minder op de aardbol. Daarnaast zullen er rond de aarde steeds meer bedrijven zijn die aan commerciële ruimtevaart doen.'

'Als iedereen kriskras door elkaar gaat vliegen naar de ruimte en daar ruimteafval achterlaat, levert dat problemen op'

'Met de agentschappen zullen wij ook nog steeds naar de *Low Earth Orbit* blijven gaan, om de jonge astronauten ervaring op te laten doen en om aan wetenschap te doen.'

Wat vindt u van miljardairs die de ruimte commercieel willen maken?

'Het is een goede evolutie dat daar competitie is. Dat zal de kostprijs verlagen voor ESA. Het moet natuurlijk wel in een regelgevend kader gebeuren, dat er nu nog niet is.'

'Want als iedereen kriskras door elkaar gaat vliegen naar de ruimte en daar ruimteafval achterlaat, levert dat problemen op. Kijk wat we met onze planeet gedaan hebben, met al het afval dat we op onze planeet dumpen. We moeten zorgen dat we in de ruimte niet hetzelfde doen.'

Je hebt nu voornamen functies binnen de European Space Agency. Welke functies zijn dat?

'In ons exploratieprogramma hebben we drie bestemmingen: de *Low Earth Orbit*, de maan en Mars. Ik ben verantwoordelijk voor de *Low Earth Orbit*; en ook de Program Manager van het Internationale Ruimtestation. Vandaag de dag vliegen onze astronauten alleen maar naar dat ruimtestation.'

'Samenwerken met China is niet evident'

'Ik ben ook het hoofd van het Europese Astronauten Centrum. Ik ben verantwoordelijk voor de training van de astronauten, hun medische begeleiding en de operaties aan boord van het ruimtestation.'

Welke projecten staan er voor u nog op de planning?

'We willen het ruimtestation nog gebruiken tot 2030. Daarvoor moeten we onze Columbusmodule — onze wetenschappelijke module — moderniseren.'

'Ook willen we ons partnerschap uitbreiden, door bijvoorbeeld ook naar het Chinese ruimtestation te vliegen. Dat zal geen eenvoudig project worden, want samenwerken met China is niet evident.'

'We moeten ons ook voorbereiden zodat er in de toekomst Europese astronauten naar de maan vliegen.☺

door [Giel Bosmans](#)

Sinterklaas is ondertussen in het land, maar Leuvense studenten moeten niet wachten tot ze hun schoentje mogen zetten om plezier te maken. De stad schenkt ons immers al tal van culturele cadeautjes. Hieronder volgt alvast ons verlanglijstje voor de goedheiligman.

The Grand Budapest Hotel Cinema ZED

Maandag 22 november, 20u00

Vijf Wes Anderson-fans mogen elk hun favorie-

te film van de regisseur uitkiezen om in Cinema ZED te vertonen. Jeroen Meus selecteerde het kleurrijke meesterwerk *The Grand Budapest Hotel* en zal deze vertoning ook zelf inleiden. Heb je deze kunstige film altijd al eens op het grote witte doek willen zien? Dit is je kans! Op 28 november kunnen Roald Dahl-fans ook samen met Gloria Monserez van Andersons *Fantastic Mr. Fox* genieten.

Prijs: 8 euro met ZED studentenkaart en 7 euro met cultuurkaart.

Yoga @ Boekarest Boekarest Woensdag 24 november, 20u30

Voor velen is de boekenwinkel een plaats waar ze helemaal tot rust kunnen komen. Boekarest ging daarmee aan de slag en organiseert daarom enkele yogasessies tussen de boekenkasten. Een unieke kans om deze boekenwinkel vanuit enkele nieuwe hoeken te bekijken! Boek snel via www.vuurlien.be/yoga.

Prijs: 12 euro.

3 jaar INUIT Stelplaats Donderdag 25 november, 19u30

INUIT is een concertorganisator die zich inzet om opkomend muzikaal talent een podium te bieden in Leuven om zo de stad van meer alternatieve livemuziek te voorzien. Om haar driejarig bestaan te vieren, organiseert INUIT een concertavond waarbij drie Belgische, beloftevolle en gevarieerde acts het beste van zichzelf zullen geven. Voor ieder wat wils!

Gratis inkom.

IN-DIALOGUE Donderdag 25 tot zaterdag 27 november

Er wonen steeds meer inwoners van Indische achtergrond in Leuven. Voor het eerst organiseert India House Leuven een festival om India ook zichtbaarder te maken in de stad, onder meer aan de hand van cultuur en muziek. Zo kan je op 25 november de openingsavond van het festival bijwonen in 30CC, waarbij choreografe Seeta Patel en haar dansers een eigen interpretatie van Stravinsky's *Le Sacre du Printemps* zullen opvoeren.

Prijs: 10 euro voor studenten.

analyse > Kunst en klimaat polariseren en verbinden

'Ecologie is niet de kerntaak van cultuur'

De recente polemiek rond lichtvervuiling op het KNAL!-festival in Leuven heeft heel wat stof doen opwaaien. De vraag dringt zich nu op of het gaat over een eenmalig incident of een groter probleem.

door [Jolien Vandoorne](#) en [Anna Clayes](#)

Van Mexico tot in Brussel, Coldplay zakt af naar alle uithoeken van de wereld. En dat doen ze voor het eerst ecologisch. Meer en meer artiesten en kunstenaars lijken zich bewust te worden van hun impact op het milieu. Toch slaan sommigen de bal wel eens mis, zoals de organisatoren van het KNAL!-festival in Leuven, die na de openingsavond van hun evenement vernamen dat er sprake was van lichtvervuiling.

'Het is de bedoeling dat Bright Brussels op het vlak van CO2-uitstoot geen extra lasten met zich meebrengt'

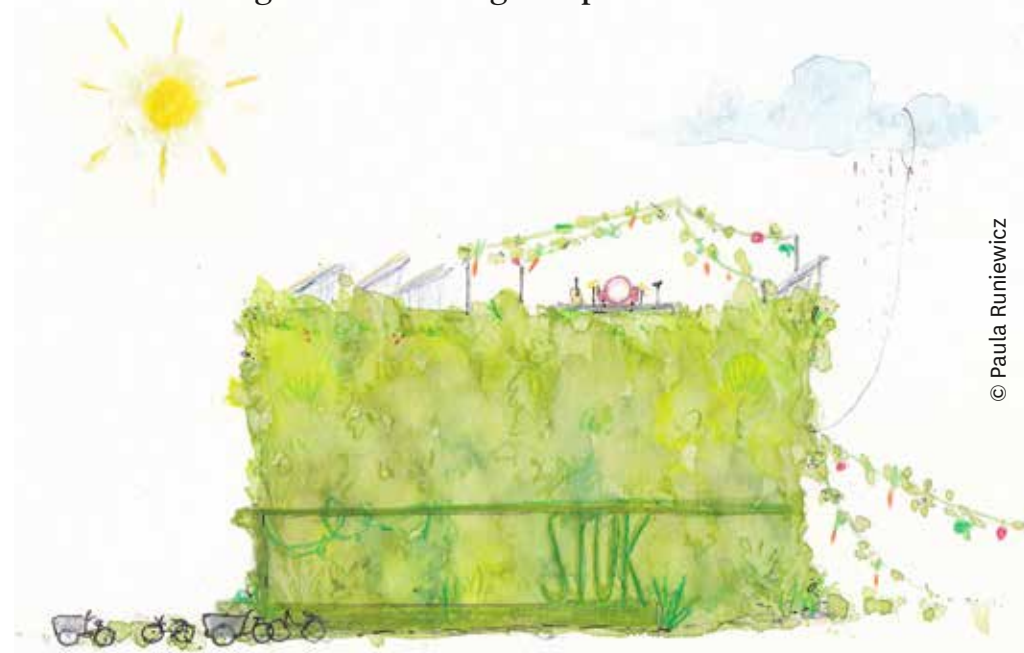
[Jeroen Joppe](#), *persverantwoordelijke Bright Brussels*

De cultuursector heeft te kampen met enkele ecologische pijnpunten. Van een gebrek aan bewustzijn lijkt er zo goed als geen sprake te zijn; financiële en infrastructurele tekortkomingen daarentegen brengen de duurzaamheidsfactor in het gedrang.

Licht aan het einde van de tunnel?

KNAL! is niet het enige festival in Vlaanderen dat experimenteert met lichtshows: ook Gent en Brussel zijn mee op de kar gesprongen, met respectievelijk Gent Lichtfestival en Bright Brussels. Telkens zijn het grote spektakels die de steun genieten van belangrijke academische en culturele instellingen en bovendien veel volk lokken.

De stad Gent lijkt alleszins goed voorbereid te zijn op mogelijke lichtvervuiling. In hun zogenaamde 'lichtplan' staat duidelijk uitgelegd hoe

© Paula Runiewicz

de stad energiebesparend wil verlichten en hoe ze eventuele lichtvervuiling hoopt tegen te gaan – ook op het driejaarlijkse lichtfestival.

Bewust Bright Brussels

Ook in Brussel hebben ze kaas gegeten van duurzaamheid. Jeroen Joppe, persverantwoordelijke van Bright Brussels, benadrukt dat ecologie een rode draad vormt doorheen de organisatie van het festival: 'Elke artiest die een werk inlevert, moet zorgen dat die volledig past in de duurzame filosofie van Bright Brussels. Ook promoten we tijdens het evenement actieve mobiliteit: dat maakt dat nagenoeg alle bezoekers de route te voet of met de fiets afleggen.'

Bovendien laat hij weten dat ze de ecologische afdrak van het festival compenseren door te investeren in organisaties die zich inzetten voor het milieu: 'Het is de bedoeling dat ons festival op het vlak van CO2-uitstoot geen extra lasten met zich meebrengt.'

Of duurzame investeringen daadwerkelijk CO2-uitstoot op een adequate manier compenseren, is een andere vraag.

Springen! Anders valt de elektriciteit uit

Maar wat met andere evenementen uit de culturele sector, zoals muziekoftredens? De Britse rockband Coldplay wil onder andere gebruik maken van een kinetische dansvloer op hun tour. Als het publiek aan het springen gaat, wekt dat deels de energie op die nodig is om het podiumspektakel zijn contouren te geven.

Mirakels levert het niet op, maar hun inspanningen zouden wel het verbruik van een volledige tour halveren. De privévluchten daarentegen hebben nog veel voeten in de aarde.

Toch zijn zulke initiatieven nodig, stelt Willem Vanderhoydonks, *infrastructuurbeheerder* bij STUK: 'Het leuke is dat Coldplay zo'n experiment aanmoedigt. Vaak is zoiets de drijvende kracht

achter een bredere innovatie in duurzaamheid. Toch moet eerst het laaghangend fruit worden geplukt.'

Historische panden als boosdoener

De Vooruit in Gent, de Kortrijkse Stadsschouwburg en tal van andere panden zijn sterke staaltjes twintigste-eeuwse architectuur die meer dan ooit dienst doen als culturele uitvalsbasis. Tegelijk zijn ze de verbruikende oude stoommachines van de cultuursector. Van duurzaamheid zit er daar nog weinig in de muren.

Daarom verbouwde OPEK met een grote aandacht voor betere isolatie en ventilatie. STUK doet daar graag nog een duurzaamheidschepje bovenop. Ze sluiten de deuren voor een jaar met als missie meer duurzaamheid en toegankelijkheid brengen. 'De innovaties met de grootste impact op schaal zijn niet die van Coldplay, maar eerder de saaie *straight forward* ingrepen', meent Vanderhoydonks.

'De saaie "straight forward" ingrepen zijn de meest innovatieve'

[Willem Vanderhoydonks](#), *infrastructuurbeheerder*
STUK

De Béton brut waar STUK uit bestaat, zet de voet dwars voor een optimale watercirculatie. Vanderhoydonks is helder over de ambities van STUK: 'Het sanitair draait nog steeds op drinkwater; daar komt binnenkort definitief verandering in. Verder is het een verhaal van optimaliseren van de verwarming, dubbel glas plaatsen etc. CO2-neutraal werken is in het historisch patrimonium niet mogelijk. Het zo laag mogelijk houden is des te meer onze missie.'

Rondtoeren met de trein?

Hoewel acteurs zich vaak omtoveren tot raschte pendelaars, is dat niet altijd haalbaar volgens Tim Toubac, *persverantwoordelijke* van het stadsgezelschap Het nieuwstedelijk. 'Met decorstukken op de trein springen, bijvoorbeeld, is onmogelijk. Avondvoorstellingen zorgen ervoor dat acteurs pas klaar zijn in de vroege uren, waardoor

treinen geen optie zijn. Dan hebben we altijd een uitgedokterd systeem van carpools klaarliggen.'

Hij voegt er wel aan toe dat een afstand van minder dan duizend kilometer sneller valt te overbruggen met de trein, dan via een logge vliegtuigprocedure: 'Het is vooral een andere manier van naar de zaken kijken, eentje waar we meer en meer van bewust worden.'

'Elke weg naar innovatie heeft een duurzame echo'

[Willem Vanderhoydonks](#), *infrastructuurbeheerder*
STUK

STUK houdt dan weer vast aan een internationale vangst naast haar zee aan lokale contacten. 'Onze programmatoren maken opvallend al de ecologische reflex. Artiesten van ver laten overkomen is een minder binaire keuze dan de infrastructuur. Je kiest ofwel voor of tegen het gebruik van regenwater. Als een vlucht nodig is, gaat daar wel altijd een dialoog aan vooraf', zegt Vanderhoydonks.

© Paula Runiewicz

NSK Theatersport 2021
Aula Max Weber en aula Vesalius
Zaterdag 27 en zondag 28 november

Een weekend vol improvisatietheater? Dat kan je niet missen! Twintig teams zullen het tegen elkaar opnemen in deze hilarische discipline om het 'Nederlands Studenten Kampioenschap' te winnen. Vorige editie won het Leuvense gezelschap Preparee en daarom organiseren zij dit jaar de wedstrijd op bekend terrein. Kom jij ook sup-

porteren?

Prijs voor studenten: 5 euro per event of 12 euro voor het hele weekend.

Rocky Horror Show
30CC/Schouwburg
Maandag 29 november, 20u00

Deze taboedoorbrekende rockmusical bestaat al meer dan 40 jaar en heeft ondertussen echt de cultstempel verkregen. Je mag je als kijker aan

een indrukwekkende show verwachten die speelt met stereotypen uit sciencefiction en horror (zie Frankenstein) en vol zit met seks, rock muziek, humor en travestie.

Prijs: 16, 26 of 32 euro (20% korting met cultuurkaart). Geheime tip: Via Last Minute Deals van 30CC kan je als student elke dag profiteren van 50 procent korting (www.30cc.be/nodes/lastminute-deals). ☺

interview > De concertorganisator heeft grootse plannen

INUIT viert driejarig bestaan

Flashback naar 2018: Leuven is een bruisende studentenstad vol vertier. Eén ding mist: een podium voor opkomend talent. Concertorganisator INUIT dicht het gat nu al drie jaar lang.

door [Marie Braam](#) en [Laura Laman](#)

In 2018 wordt INUIT opgericht om jong muzikaal talent een podium te bieden. Het begint allemaal in De Commerce, een café op een hoekje van het Ladeuzeplein. Op dezelfde plek leggen Bram Somers en Quinten Jacobs, twee leden van de organisatie, het reilen en zeilen uit van INUIT.

De twee heren mogen trots zijn: na drie jaar staat de teller van INUIT op meer dan 85 artiesten die concerten gaven voor in totaal meer dan 10.000 bezoekers. INUIT strijkt neer op bijzondere locaties: De Hoorn, het Iers College en Bar Bleu bleken al uitstekende podia. In de toekomst hopen ze hun bereik uit te breiden naar heel Vlaanderen.

© Lisa De Witte

Een goed begin is het halve werk

INUIT is een springplank voor muzikanten die timmeren aan de weg naar succes. Niemand staat vanuit het niets meteen op de grote podia en juist daar speelt INUIT op in.

Voor een artiest kan de concertorganisator veel deuren openen: 'We merken dat artiesten die bij ons gespeeld hebben nadien vaak een show krijgen in Het Depot of bij gelijkaardige organisaties in andere provincies terecht kunnen', vertelt Somers. 'Er heerst heel wat kruisbestuiving, mede dankzij ons.'

Daar wil INUIT in de toekomst nog meer tot bijdragen. Volgens Somers kunnen ze hun contacten inzetten om de organisatie van een tour te vergemakkelijken voor opkomend talent: 'Het zou mooi zijn als wij een soort circuit kunnen creëren onder het grotere clubcircuit van zalen als Trix, Het Depot, de Muziekodroom en de AB.'

Gatekeeper

Interactie met het publiek is essentieel voor INUIT. Jacobs is van mening dat een bottom-up-aanpak daarin het beste werkt: 'We hebben een hechte band met ons publiek. Het is niet zo dat wij top-down gaan opleggen wat er in Leuven geprogrammeerd moet worden. Er heerst een wisselwerkende dynamiek.'

Om hun kwaliteitslabel te waarborgen, moeten

ze volgens Jacobs altijd een kritische bril ophouden: 'Als je een springplank wilt zijn, moet je erens ook wel een beetje gatekeeper zijn.'

'Veel creatief talent gaat naar Gent of Brussel; dat willen we doorbreken'

[Bram Somers](#), lid van INUIT

Daarnaast blijft de muziekindustrie gedomineerd door mannen, aldus Somers, en dat probeert ze gelijkelijk te trekken: 'We willen talent dat potentieel heeft een kans bieden, maar tegelijkertijd proberen we ook elk genre en elk type persoon aan bod te laten komen.'

INUIT verenigt

De heterogeniteit van het Leuvense publiek – dat zowel uit inwoners als uit studenten bestaat – vormt voor INUIT een uitdaging. Jacobs benadrukt dat ook de studenten een doelpubliek vormen: 'In INUIT zijn we verenigd.'

Het bereiken van studenten lijkt hen steeds beter af te gaan: 'In het begin bestond ons publiek

uit 26- en 27-jarigen en dat zullen nu eerder 22-23'ers zijn. Het verjongt langzaam', aldus Somers.

Leuven wordt volgens de leden nog vaak bestempeld als een traditionele stad waar er voor muzikale mensen die niet naar commerciële radio luisteren, niets te doen is. INUIT probeert dit suffe imago te weerleggen. Somers is duidelijk: 'We willen een hotspot creëren voor creatievelingen. We merken dat veel creatief talent eerder naar Gent of naar Brussel gaat en dat willen we doorbreken.'

Een oproep naar studenten

De toekomst van INUIT ziet er veelbelovend en bewogen uit. De ambities? Groeien, in de breedte. Aan een volgend Depot is er volgens de oprichters echter geen nood: 'Het is niet de bedoeling dat een band die in principe in Het Depot zou kunnen spelen, bij ons belandt. Wij zijn een aanvulling voor de scene en zitten met onze bands niet in hetzelfde vaarwater', verduidelijkt Somers.

INUIT bestaat uit een team van vrijwilligers en daarin is zeker nog plaats voor mensen met een hart voor lokale muziek en zin in engagement. Jacobs is duidelijk: 'Studenten mogen ons altijd mailen of naar onze concerten komen. We staan met open armen te wachten.' ☺

Vechten tegen culturele toe-eigening in minder dan een minuut < analyse

Cultureel kleur bekennen op TikTok

TikTok staat vooral bekend om haar dansjes, maar de app biedt veel meer dan alleen dat. Zo maken culturele minderheden gebruik van het platform om hun cultuur tot haar recht te doen komen.

© Freya Caris

door [Lore Meesters](#)

De populariteit van TikTok blijft toenemen en brengt ook nieuwe vormen van content met zich mee. Voor sommige gebruikers is de app de ideale manier geworden om hun cultuur in de verf te zetten of om foutieve beeldvorming errond de wereld uit te helpen.

Tegelijkertijd kaarten ze vaak ook culturele toe-eigening of *cultural appropriation* aan. Uitwisselingen tussen verschillende culturen kunnen heel vruchtbaar zijn en hoeven zeker niet altijd negatief te zijn. Afhankelijk van de relatie tussen de culturen in kwestie worden vier verschillende vormen van culturele toe-eigening onderscheiden.

Appreciatie versus appropriatie

In het mediale discours gaat de aandacht meestal naar culturele uitbuiting, de meest problematische variant van culturele toe-eigening. 'Bij die vorm worden elementen uit een niet-dominante cultuur zonder toestemming of erkenning overgenomen door een dominante cultuur. De niet-dominante groep voelt zich dan misbruikt', legt Noel Salazar, professor in de sociale en culturele antropologie, uit.

Bepaald gedrag kan kwetsen, zelfs wanneer dat niet de bedoeling is

'Heel veel zaken uit andere culturen worden gekopieerd, zonder dat er altijd bij stil wordt gestaan dat je daar anderen mee kan kwetsen', gaat hij verder. Om duidelijk te maken dat bepaald gedrag kwetsend is, zelfs wanneer het niet de bedoeling is, doen mensen uit gedomineerde groepen nu onder meer beroep op TikTok.

TikToks troeven

Dankzij het gebruiksgemak van de app kan in principe iedereen over eender welk onderwerp een TikTok maken. 'Het is logisch dat wanneer

mensen toegang hebben tot zulke kanalen, ze die ook gaan gebruiken om te reageren op de beeldvorming van

'Je kan het kanaal bekritisieren, maar we kunnen er niet meer omheen'

[Noel Salazar](#), professor sociale en culturele antropologie

andere mensen', meent Salazar.

Bovendien bereik je via TikTok onmiddellijk een groot publiek, dat voornamelijk uit jongeren bestaat. 'Je kan het kanaal bekritisieren, maar het is er en het heeft veel invloed. Daar kunnen we niet omheen', klinkt het bij Salazar.

Net door de eigenheid van het platform kan je informatie op een snelle en hapklare manier bij een doelgroep brengen die je met boeken of documentaires minder vlot bereikt. Voor Salazar kunnen die twee elkaar aanvullen: 'Goede documentaires zijn in mijn ogen nog altijd belangrijk, maar misschien moeten we af en toe ook eens een TikTok-filmpje een kans geven.'

De risico's van het vak

Toch heeft TikTok als informatieplatform ook zijn valkuilen. Net doordat het medium voor iedereen toegankelijk is, is het voor gebruikers vaak lastig om in te schat-

ten hoe betrouwbaar de informatie is. Meestal kennen we de maker van een filmpje niet persoonlijk en blijft het gissen naar diens achtergrondkennis.

Daarnaast rijst ook de vraag wie gekwalificeerd is om uitspraken over een bepaalde cultuur te doen. Volgens Salazar heeft iedereen die zich deel voelt van een bepaalde cultuur recht op spreken: 'Daarbij is het wel belangrijk om te weten dat andere mensen binnen diezelfde cultuur er misschien anders over denken.'

'We gaan niet naar een betere maatschappij als we voortaan alles baseren op TikTok'

[Noel Salazar](#), professor sociale en culturele antropologie

Een tweede pijnpunt is de karakteristieke korte lengte van een TikTok-filmpje. Hoewel dat de informatie net heel laagdrempelig maakt, laat het tegelijkertijd ook weinig ruimte toe voor nuance of context. 'De vraag is vooral hoe we ervoor kunnen zorgen dat zoveel mogelijk mensen een meer genuanceerd beeld krijgen van verschillende culturen', stelt Salazar.

Daarvoor kunnen verschillende kanalen op verscheidene fronten worden ingezet. 'We evolueren niet naar een betere maatschappij als we voortaan alles alleen gaan baseren op TikTok-filmpjes', benadrukt Salazar. Een steentje bijdragen tot de bijschaving van de culturele beeldvorming kunnen zulke filmpjes soms wel. ☺

'Ik zeg niet dat de EU altijd zal blijven bestaan'

Brussel ligt begraven onder loden wolken wanneer *Veto* in gesprek gaat met Luuk van Middelaar. Hij ziet ze ook, maar maant Europa aan tot kalmte. 'Wees niet te snel om de EU ten dode op te schrijven.'

door Jasper Snoeys en Bruno De Waele

Een 'pandemonium', zo vat historicus en politiek filosoof Luuk van Middelaar de coronacrisis in Europa samen in zijn nieuwste boek *Een Europees pandemonium, kwetsbaarheid en politieke kracht*. Als voormalig adviseur en tekstschrijver van Herman Van Rompuy, kent de Nederlander de coulissen rond het Brusselse Schumanplein als zijn broekzak.

'De coronacrisis was buitengewoon onthullend over een aantal zwaktes en de onvermoede veerkracht van de EU', schrijft hij. Dat laatste trof hem nog het meest: de overgang van teleurstelling naar een 'robuuste economische en medische respons'. Een interessante metafoer uit zijn boek benadrukt de impact: corona is een steen die in een rivier werd geworpen, en de waterrimpels daarbij zijn dan de bijkomende crises.

Zo'n massieve steen verstoort de koers onmiskenbaar. Kan het politieke Europa dat overstijgen of gaat het meanderen in nieuwe structuren en instellingen?

Luuk van Middelaar: 'Dat is de grote vraag. Kijk naar het antwoord op vlak van volksgezondheid: de Europese Commissie kocht vaccins aan voor 450 miljoen euro per jaar, terwijl die daar eigenlijk nul ervaring mee heeft! Natuurlijk ging dat niet zonder problemen, maar toch was er het gevoel dat het belangrijk was dat we het allemaal samen zouden doen. Wees dus niet te snel om de EU of de euro ten dode op te schrijven, dat gebeurt in elke crisis en dat hoort er een beetje bij.'

'Het was alsof de mentale wereldkaart op zijn kop stond'

'Begrijp me niet verkeerd: ik zeg niet dat de EU altijd zal blijven bestaan of onsterfelijk is. Ik zeg wel dat de krachten die gemobiliseerd kunnen worden als het voortbestaan van de EU op het spel staat, veel groter zijn dan de meeste waarnemers zien en ook groter dan de politieke leiders soms zelf weten.'

Italië vroeg in het begin van de pandemie om hulp, maar heeft die niet gekregen. Waarom was er niet vanaf het begin een Europees actieplan?

'Niemand wist in het begin wat corona was. Toen de crisis in Italië uitbrak en ze inderdaad formeel om hulp vroegen, waren alle Europese regeringen in paniek: "Dat kan hier ook gebeuren. Hebben wij dan wel genoeg beademingsapparatuur en mondmaskers?" Die 'eigen land eerst'-reflex was niet fraai en heeft ook een diepe indruk gemaakt op de Italiaanse kiezers.'

'Die dachten: "Wat is dit nu? Hier sterven mensen op de gangen in ziekenhuizen, wij vragen om hulp en er komt niets. Als er al geen hulp komt op een moment van de waarheid, waarom zitten we dan eigenlijk in die EU?" Wat het nog erger maakte, was dat er wel zichtbare hulp uit China kwam. Het Chinese Rode Kruis stond daar gewoon in Rome.'

Hoe reageerde Brussel toen?

'Dat maakte op iedereen indruk, niet enkel op de Italianen. De mondmaskerdiplomatie was voor mij een cruciaal moment. China, niet zo lang geleden nog een derdewereldland, was opeens meester van de situatie. De Verenigde Staten, sinds 1945 de redder en leider van het Westen, waren nergens meer te bekennen. Het was alsof de mentale wereldkaart op zijn kop stond. Europa heeft toen toch wel ervaren dat haar plaats in de wereld aan het veranderen was.'

'In vitale sectoren moeten we opteren voor een minder grote afhankelijkheid van andere landen'

'Het coronaherstelfonds was een veel te trage respons op die Italiaanse noodoproep, maar naar EU-maatstaven nog betrekkelijk snel. In mijn boek ken ik een belangrijke rol toe aan Angela Merkel. In april-mei besloot ze om Zuid-Europa te helpen omdat die landen het meest getroffen waren en ze niet de financiële ruimte hadden om de crisis op te vangen.'

'Het Duitse imago was daar zeker van belang: Merkel wilde niet dat Duitsland gezien zou worden als de vrek van dienst. "Bezuïningen, anders help ik je niet", dat kon niet in deze crisis. Het was niet overtuigend genoeg om tegen de roep van hulp en solidariteit in te gaan met: "Eigen schuld."'

In uw boek wijst u erop dat in 'verantwoordelijkheid' niet toevallig 'antwoord' zit. Faalde de EU niet net daar? Hoe kan de EU nog staande blijven als we uiteindelijk alsnog hulp nodig hebben van China?

'Dat zijn twee aparte vragen. Wat betreft de hulp die van buiten kwam: de kwetsbaarheid die dat onthulde was een schok voor Europa die men niet meteen is vergeten. Het gaat dan om wat in Brussel "strategische autonomie" wordt genoemd. In vitale sectoren zoals de farmaceutische en medische sector moeten we opteren voor een minder grote afhankelijkheid van andere landen.'

'Wat ik schrijf over verantwoordelijkheid is eerder politiek-filosofisch van aard. Toen de crisis uitbrak, was het opmerkelijk dat de EU zei dat ze niet bevoegd was voor volksgezondheid. Er was niemand die dat argument overtuigend vond.'

'De zwakte van de Europese politiek is dat die heel ambtelijk is en puur vanuit die bevoegdheden denkt'

'Net daar komt het onderscheid tussen technocratie en politiek: politici moeten zich verantwoordelijk voelen voor de situatie, niet omwille van een bevoegdheid, maar omdat zij de verandering kunnen maken. Ze moeten mensen overtuigen en zichzelf daarbij op het spel zetten.'

'De zwakte van de Europese politiek is dat die heel ambtelijk is en puur vanuit die bevoegdheden denkt. We zitten op een belangrijk moment van de wereldgeschiedenis: er zijn veel bedreigingen om ons heen. Dat vraagt om politici die kunnen reageren op alle omstandigheden en "gebeurtenissenpolitiek" kunnen bedrijven.'

Botsende soevereiniteit

In oktober schoof het Poolse Grondwettelijk Hof het Europees Hof van Justitie aan de kant. De EU legde Polen intussen al dwangsommen op, maar zelfs dan lukt het de EU niet om een vuist te maken tegen de regerende PiS-partij.

Hoe komt het dat de EU er niet in lijkt te slagen Polen in toom te houden?

'Je mag niet vergeten dat Polen nog in de EU zit. De regeringspartij voert al sinds 2015 oorlog tegen de grondwet en de onafhankelijke rechtspraak, omdat ze weten dat daar de tegenmacht in schuilt.'

'De kwestie van de toekomst van de democratie in Polen kan niet vanuit Brussel of Berlijn worden opgelost'

'De EU heeft daar inderdaad onvoldoende op kunnen reageren. Men hoopte dit op te lossen door in dialoog te gaan. Maar er zijn wel sterkere middelen, zoals Polen het stemrecht ontnemen in

© Ana Van Liedekerke

NAVRAAG

de Raad van ministers van de EU. Al heeft dat weinig kans op slagen omdat alle landen het daarmee eens moeten zijn, ook Hongarije.'

'Europa kan niet alleen maar een waardeproject zijn, dan wordt het bijna een politieke partij'

'Het pijnlijkste voor mij is dat Polen, net als Hongarije, verschuift van een democratie naar een autocratie. Dat is vervelend voor de hele EU, omdat we onszelf beschouwen als de club van democratie. Het is zo al moeilijk genoeg om een lijst op te stellen van wat de Europese landen gemeen hebben. Als we nu ook al democratie moeten schrappen wordt het echt moeilijk.'

Dringt zich dan niet de vraag op of die landen nog in de EU kunnen blijven?

'Je wilt vooral dat het electoraat in Polen die regering weg stemt. Daarbij zullen de verkiezingen in Polen van belang zijn; die zijn ten laatste over twee jaar. De kwestie van de toekomst van de democratie in Polen kan niet vanuit Brussel of Berlijn worden opgelost.'

'Wat premier Morawiecki doet, is het strijdtoneel tactisch verplaatsen: van de binnenlandse ondermijning van de democratie naar een strijd met Brussel uit naam van een Pools patriotisme en soevereiniteit. Uiteraard resonanceert dat beter bij de kiezers in het binnenland.'

Men zegt soms dat de Europese Unie een waardenunie is geworden. Klopt dat?

'Een gemeenschappelijke munt, alsook buitenlandse politiek vraagt om gedeelde waarden. Dat kan je niet zomaar opleggen of afkondigen en leidt dus tot frictie met Polen en Hongarije, onder meer in verband met de LGBTQ-vrije zones in Polen.'

'Ik denk wel dat we moeten uitkijken met zulke redeneringen, de verschillen tussen generaties zijn van belang. Als je alle Polen of Hongaren onder de 35 zou ondervragen, krijg je uiteraard een heel ander verhaal.'

'Het is dus ook een kwestie van machthebbers die steunen op het conservatieve electoraat, terwijl er ook een oppositie is. En omgekeerd zijn er ook in België mensen die deze waarden niet delen. Europa kan niet alleen maar een waardeproject zijn, dan wordt het bijna een politieke partij.'

Frans populisme

De Franse presidentsverkiezingen van 2022 beroeren nu al de gemoederen. De vorige verkiezingen waren alvast een test voor de EU: 'Het was heel fascinerend om te zien hoe de meest pro-Europese kandidaat, die dan ook actief campagne had gevoerd voor een actievere rol van Frankrijk in de EU, tegenover de meest Eurosceptische stond.' Het zou deze keer evenwel spannend zijn, beweert van Middelaar. De schrijver en mogelijke presidentskandidaat Éric Zemmour heeft daar iets mee te maken.

Hij is op dit moment de politieke hype in Frankrijk, vreest u niet dat hij president zal worden?

'Ik denk dat de kans reëel is dat hij de tweede ronde haalt en Le Pen voorbijsteekt op de rechterflank. Hij is nog radicaler, zeker in zijn islamkritiek en ontluisterende historisch revisionisme. Dat zoiets überhaupt mogelijk is en gesteund wordt, baart me zorgen, maar ik kan me niet voorstellen dat hij meer dan vijftig procent van het electoraat weet te overtuigen.'

Hoe kan het dan dat die man zo populair is en dat iemand als Le Pen bij de vorige verkiezingen de tweede ronde haalde?

'Daarvoor moeten jullie misschien wat cynischer zijn. Er is ook een mediadynamiek: de pers doet zichzelf graag voor als een soort neutrale waarnemer, terwijl ze zelf ook actor is. De media hebben wensen, financiële belangen en Zemmour verkoopt gewoon. Marine Le Pen is een oud verhaal, Zemmour een nieuw. Het is ongelooflijk hoeveel zendtijd hij krijgt. Je moet erkennen dat daar ook de factor storytelling is, de interactie tussen publiek en politiek spelen een grote rol.'

'Wie gaat er praten met Poetin? Mevrouw Merkel!'

'Meer dan Marine Le Pen creëert Zemmour zelf ook een verhaal over nationale identiteit. Het boek waarmee hij is doorgebroken, *Le suicide français*, is een soort hervertelling van veertig jaar Franse geschiedenis. Die geschiedenis loopt tot 2007 en is verbonden met een Europees verdrag, dat hij echt als een soort capitulatie van Frankrijk aan Europa ziet.'

Frau Merkel

In zijn boek is Van Middelaar herhaaldelijk positief over de Duitse bondskanselier Angela Merkel. Haar partij verloor dan wel de verkiezingen, maar een grote koerswijziging moeten we niet verwachten. 'Het aardige van Duitsland is dat er steeds continuïteit is omdat de grootste partijen ongeveer hetzelfde willen voor de EU.'

Hoe ziet u de toekomst onder het leiderschap van vermoedelijke kanselier Olaf Scholz (SPD)?

'Frau Merkel zal toch wel een vacuüm achterlaten. Ook in de EU waar ze, soms nog meer dan de mensen die daarvoor aangesteld waren, iedereen bij elkaar hield en ook naar buiten toe namens Europa sprak. Wit-Rusland is daar een recent voorbeeld van: in Brussel wordt er vergaderd en besluiten genomen, maar wie gaat er praten met Poetin? Mevrouw Merkel!'

'Dat betekent vooral dat de Duitse bondskanselier, namens het grootste economische land, ook een Europese rol heeft. De nieuwe kanselier zal sowieso wel serieus worden genomen. Het kost misschien wat tijd en we moeten hopen dat er zich intussen niet veel noodtoestanden zullen voordoen. Ik weet niet wie er anders met Poetin zou moeten bellen, althans met resultaat.'

Geen rijk blijft eeuwig bestaan: hoe denkt u dat de EU zal evolueren in de toekomst?

'Ik denk dat de beslissingen, veel meer dan in het verleden, zullen gaan over hoe Europa positie zal vinden in de machtsstrijd tussen Amerika en China. We zitten voor een stuk klem in dat grote conflict. We willen enerzijds beschermd worden door de NAVO en de VS, maar anderzijds ook economische groei en werkgelegenheid, waarvoor we leunen op Azië en China.'

'Als de VS Taiwan willen verdedigen als China aanvalt, willen wij dan helpen?'

'Natuurlijk staan we qua geschiedenis en belevingswereld veel dichterbij de VS. Maar als de VS Taiwan willen verdedigen als China aanvalt, willen wij dan helpen? Moeilijk vraag, en eentje die ik liefst zelf zou proberen te beantwoorden in plaats van door de VS verplicht te zijn. Dat zijn belangrijke kwesties die komend decennium voor grote spanningen tussen de Europese landen zullen leiden.'

© Ana Van Liedekerke

NAVRAAG

De rector eist een plaats in het publieke debat

KU Leuven zit vanaf nu ook op Twitter en Instagram!
Vind jij jezelf ook zo onmenselijk grappig? Stuur je mopjes naar onze Facebookpagina of naar kuleugen@veto.be en wie weet blink jij binnenkort op onze pagina's.

KU Leuven geeft logo een actuele update

Op 25 november is het Internationale dag tegen
vrouwengeweld

Zelftest: welke corona-golf ben jij?

door Marc Poepens en Kolle Patser

Vragen:

- Hoe vaak heb je al corona opgelopen?
  - 1 keer
  - 2 keer
  - meer dan 2 keer
  - 0 keer
- Ben je gevaccineerd?
  - Ja
  - Ja
  - Nee
  - Nee, ik ben anti-vaxxer.
- Je ziet jezelf als een
  - groot genie
  - goede vriend
  - stille kracht
  - stommerik
- Je kijkt het liefst naar
  - Grey's Anatomy
  - Friends
  - Peaky Blinders
  - FC de Kampioenen
- In de toekomst wil je
  - Veel geld verdienen.
  - Een groot gezin hebben.
  - Een goed doel steunen.
  - Eih, de toekomst.

Golven:

- Meestal optie A**
Golf 1: je neemt graag het initiatief. Je bent koppig en zet door zelfs als mensen willen dat je stopt. Je houdt van de lente en hebt een hekel aan sociale contacten.
- Meestal optie B**
Golf 2: Je favoriete is de herft. Je bent een huismus en gaat niet graag op café. Je bent geen leider maar een volger. Je kijkt op naar golf 1.
- Meestal optie C**
Golf 3: In je vriendengroep vaak een beetje de odd one out. Je valt niet op tussen de rest. Soms vergeet men dat je bestaat.
- Meestal optie D**
Golf 4: Je verpest graag de sfeer.

Cultuurcentrum sluit de deuren voor verbouwing

KU Leuven betaalt personeel structureel te weinig

Weyts zet in op misleiding: 'pikuurtreinen enkel nog voor niet-gevaccineerden'

KU Leuven kopieert Squid Game: 'hoestende studenten meteen afgeknald'

Ontdek Sonar, het KU Leuven-magazine

Drie keer per jaar weerspiegelt **Sonar** de enorme reikwijdte van de onderzoeksterreinen die onze academici verkennen.

Het is uw bron voor diepgravende verhalen over het werk van onze onderzoekers, alumni en studenten, en over **baanbrekende inzichten en belangwekkende ontdekkingen** die onze kijk op de wereld veranderen.

Abonneer u online via
www.kuleuven.be/stories

